List izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka 20 lir, na šestih straneh 25 lir. Zaostale številke dvojno. Celoletna naročnina 1000 lir; polletna 500 lir; trimesečna 260 lir; mesečna 90 lir. Uredništvo: TRST, ulica Montecchi 6/II - tel. štev. 93-073, 93-806. Uprava: TRST, trg Duca degli Abruzzi 3, Dom pristaniških delavcev II. nadstr. - tel. štev. 28-402. Dopisi se dostavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi in slike se ne vračajo. — Oglasi: v širokosti enega stolpca za vsak milimeter 30 lir. Oglasi se plačajo vnaprej.
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI - SPED. IN ABBONAM. POST.

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Prispevaj

na čast IV. kongresa KP STO!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO V. ŠTEV. 223 — TRST - SOBOTA, 7. FEBRUARJA 1953. — CENA 20 LIR

PO NALOGU AMERIŠKIH IMPERIALISTOV IN PO TITOVEM PRISTANKU

De Gasperi hoče poslati v Trst oddelek italijanskih karabinjerjev

Tajinstveni obisk italijanskega generala in karabinjerskega polkovnika v Trstu - Titofašisti že iščejo opravičilo za dejansko priključitev Trsta Italiji - Titovske organizacije cone B bodo vključene v Titovo fašistično "Zvezo„

John Foster Dulles sovražnik miru št. 1 in znani ekspert amériških vojnih netilcev, imenu katerih je na svojem pisku v Koreji junija 1950. il nalog za ameriški napad na rno korejsko ljudstvo, je te i na obisku v zahodnoevropskih prestolnicah. Njegov nameen je, kot izhaja iz uradnih oročil, da pregleda razpoloženje atlantskih držav do ameriških načrtov za vojne priprave, zlasti še za ustanovitev kozvane «evropske vojske». V okviru teh razgovorov je piskal najprej predstavnike talijanske vlade z De Gasperjem in vojnim ministrom acciardijem na čelu. Na senatku, kateremu je prisostvoval tudi načelnik MSA, ameriške vojaške pomoči atlantskim državam. Harold Stassen, so predstavniki italijanske vlade sprožil tudi vprašanje Svobodnega tržaškega ozemlja. Po uradnih poročilih iz Rima izhaja, da je De Gasperi tržaško vprašanje vključil v okvir splošnih vprašanj atlantske oborožitve in vojnih priprav. S tem je ne samo skušal neposredno vplivati na Dullesa glede nujnosti rešitve vprašanja STO, marveč je hotel zlasti podčrtati pomen Trsta za vojne priprave in načrte atlantskega glavnega stana. Tudi tokrat se je nedvoumno potrdila trditev tovariša Vidalija, da imperialisti in njihovi sateliti govore o T8rstu vedno le v zvezi z vojnimi pripravami in predvidevajo za tržaško vprašanje le one «rešitve», ki služijo zločinskim načrtom ameriških vojnih netilcev.

Ce se mudi Titu in rimski vladi z rešitvijo tržaškega vprašanja, da bi tako čim prej ugodila neprestanemu pritisku ameriških vojaških krogov, pa se v tem času še posebno mudi De Gasperiju. V Italiji bodo namreč spomladi volitve v rimski parlament in je spričo dejstva, da so demokristjani izgubili od leta 1948. več milijonov glasov, nujno potreben sedanji vladi kak viden uspeh, da bi si zopet pridobila izgubljeno zaupanje svojih volivcev. V ta namen naj bi služil, če ne dejanski, pa vsaj navidezni uspeh glede Trsta.

Demokristjani na vseh svojih zborovanjih poudarjajo nujnost kakšnega vidnega uspeha, s katerim bi mogli zaslepiti svoje volivce. Najbolj jim je pri srcu želja, naj bi prišel v Trst kak oddelek italijanskih oboroženih sil, bersaljerjev ali morda celo karabinerjev, ki naj bi vsaj simbolično predstavljal italijansko zasedbo cone A. V tem pogledu je zelo značilno dejstvo, ki ga ne ZVU ne italijanska vlada nista preklicali, da sta pred približno 14 dnevi prišla v Trst neki general italijanske vojske in neki polkovnik karabinjerjev iz Padove, kjer je sedež karabinjerskega področja za Tri Benečije,

Ta dva sta obiskala italijanskega političnega svetovalca Diega De Castra, s katerim sta imela daljši razgovor, o katerem pa se, naravno, ni moglo ničesar izvedeti. Za tem sta obiskala tudi conskega predsednika Palutana ter nekatere oddelke Vojaške uprave, pri čemer sta se baje zanimala za ustroj nekaterih upravnih področij v Trstu. O teh razgovorih in obiskih ni ZVU izdala nobenega poročila, niti niso o njih pisali italijanski vladni listi.

Pač pa je nadvse pomembno, da je te vesti prinesel kot prvi radio Koper in nato dopisnik titovskega Tanjuga, kar je posnel titofašistični dnevnik. Kljub vsem agentom Udbe, ki jih Rankovič plačuje na našem Ozemlju za njihovo zločinsko delovanje, je malo verjetno, da bi titofašisti sami izvohali te vesti. Tem bolj je torej verjetno, da so jih dobili od ameriške odn. angleške agenture v Trstu, ki nista hoteli vzbuditi preveč prahu in vtisa, da je to pravzaprav njihovo maslo. Zato so jo prepustili titovcem, ki so jo seveda uporabili v svoje namene. Titovcem, ki so že pred časom pristali na razkosanje STO in na prepustitev Trsta in večjega dela cone A Italiji, služi ta novica za to, da pripravijo javno mnenje in odvrnejo od sebe vsak sum, da so oni že vnaprej sporazumni s prihodom italijanskih karabinjerjev v Trst.

Da pa se v resnici tudi oni sami mrzlično pripravljajo na dokončno dejansko razkosanje našega Ozemlja, pa dokazuje med drugim raztegnitev veljavnosti nadaljnjih 17 jugoslovanskih zakonov na cono B STO (o čemer smo pisali zadnjič) ter njihova odločitev, da vključijo svojo politično organizacijo v coni B v enoten okvir titofašističnih organizacij v Jugoslaviji. Tako sta bili v tem tednu konferenci titofašistične «fronte» v Bujah in njene posestrime «SIAU» v Kopru, na katerih so navzoči «delegati» «soglasno zahtevali», naj se lokalni fašistični organizaciji vključita v takozvano «socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije». Naravno, da je bila ta «soglasna želja» sprejeta. Obenem so izvolili tudi svoje delegate na kongres titovske «ljudske» fronte Jugoslavije. S tem so potrdili, da smatrajo tržaško vprašanje že za likvidirano in cono B vključeno v Jugoslavijo.

Pomagajmo prizadetim po strašnih poplavah

Poziv Enotnih sindikatov delovnim ljudem

Ob priliki silovitih poplav, ki so težko prizadele Holandsko, Belgijo in Anglijo, je Zveza enotnih sindikatov poslala delavskim organizacijam omenjenih dežel naslednjo brzojavko:

«Zveza enotnih sindikatov Svobodnega tržaškega ozemlja izraža bratsko solidarnost vašemu narodu ob ogromni nesreči, ki je zadela vašo deželo».

Istočasno je ZES izdala vsem delavcem naslednji poziv za pomoč prizadetim:

«Delovni ljudje!

Strahovita poplava je zadela te dni Holandsko, Belgijo in Anglijo. Žrtve gredo v tisoče; desetine tisočev družin je izgubilo svoje domove in plod dela generacij; stotine tisočev hektarjev zemlje je bilo poplavljenih od morja in postalo neplodno za leta.

V trenutku, ko holandsko, belgijsko in angleško ljudstvo, tako silno preizkušeno od te nesreče, zbira svoje sile, da zajezi to strašno katastrofo, mu izražamo globoko sočutje in bratsko solidarnost tržaških delavcev.

Istočasno pozivamo delovne ljudi, naj v dejanju dokažejo svojo solidarnost s tem, da nemudoma začnejo zbirati denarno pomoč za poplavljence.

Naše tajništvo je že stopilo v stike z Delavsko zbornico v namenu, da se organizira enotna nabiralna akcija vseh delavcev.»

Preureditev vlade ČSR

PRAGA — Na posebni seji vlade so bili sprejeti sklepi glede reorganizacije ustroja vlade ČSR. Po teh sklepih in v skladu z ustavo je bil ustanovljen prezidij vlade, sestoječ iz ministrskega predsednika in njegovih namestnikov, kateri bo vršil vse tekoče posle v času med dvema zasedanjema vlade. Predsednik republike Klement Gottwal je imenoval namestnike ministrskega predsednika in sicer: minister državne varnosti Bacilek, državne obrambe Cepička, Kopecki, Nejedli, Novotni, Uger, Siroki, Dolansky in Fierlinger. Za zunanjega ministra je bil na mesto Sirokega imenovan Vaclav David.

V OBRAMBO SLOVENSKE ENAKOPRAVNOSTI

SHPZ SE JE OBRNILA NA ŠTIRI VELESILE

Kot smo že v naših zadnjih številkah pisali, je SHPZ pred kratkim izdala spomenico v obrambo nacionalnih pravic na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Spomenica je bila v francoskem prevodu s spremnim pismom, v katerem se objasnjuje njen namen, odposlana vladam štirih velesil, njihovim predstavnikom v Varnostnem Svetu ter predsedniku istega. Istočasno je SHPZ spomenico odposlala tudi tukajšnjim vojaškim in civilnim oblastem ter raznim kulturnim in drugim ustanovam in osebnostim.

Spomenca, k se razdeljuje med Slovenci naše cone, je napravila zelo dober vtis in je sprejeta od ljudstva z zadovoljstvom in željo, da bi za uresničenje v njej postavljenih zahtev prišlo do enotnega nastopa vseh poštenih Slovencev.

To nam priča tudi zanimanje, s katerim naše prebivalstvo sledi razlaganju vsebine spomenice in njenega namena na raznovrstnih sestankih, ki se pod okriljem SHPZ vršijo v mestu in na deželju.

Vladam štirih velesil in njihovim predstavnikom v Varnostem svetu je SHPZ poslala pismo sledeče vsebine:

Slovensko hrvatska prosvetna zveza Svobodnega tržaškega ozemlja je sestavila spomenico, naslovljeno Varnostnemu svetu Organizacije združenih narodov, ki Vam jo v enem izvodu dostavljamo.

Spomenica iznaša nevzdržno stanje, v katerem živi prebivalstvo STO, posebno zaradi stalnega zatiranja in zapostavljanja Slovencev anglo-ameriške cone in Italijanov jugoslovanske cone. Podrobno opisuje kršitve mirovne pogodbe z Italijo, na podlagi katere je bilo ustanovljeno STO, kakor tudi teptanje demokratičnih in človečanskih pravic njenega prebivalstva.

Namen je seznaniti države — članice OZN, predvsem še štiri velesile, o nevzdržnem stanju na tem Ozemlju, jih opozoriti tudi na njihovo odgovornost ter jih pozvati, da se temu stanju napravi konec na podlagi določb mirovne pogodbe.

Dostavljamo Vaši vladi izvod spomenice z željo, da bi resno vzela v pretres to pereče vprašanje ter po svojih močeh prispevala k njegovi rešitvi; kajti sedem let po končani drugi svetovni vojni je naše ozemlje in naše ljudstvo — ki je v borbi proti fašizmu dalo ogromne žrtve — še vedno podvrženo vojaški okupaciji tujih čet in njenim kvarnim posledicam. Kot vsi narodi sveta, tako si tudi naši želijo živeti v miru, v duhu bratstva in medsebojnega sodelovanja v deželi, kjer bodi oblast poverjena predstavnikom ljudstva, kjer naj vlada demokratični ustroj.

To si naše ljudstvo želi in preko podpisane organizacije naproša Vašo vlado, da mu pripomore uresničiti te njegove utemeljene zahteve.

Spomenica, ki Vam jo dostavljamo, je bila razmnožena v tisočih izvodov ter je bil njen namen obrazložen na shodih našega prebivalstva cone A STO.

FAŠISTIČNI NAPAD NA SLOVENSKO ŠOLO

Vsi demokrati obsojajo podli atentat v Gorici

Slovensko demokratično prevalstvo na Goriškem in Trškem navdušeno pozdravlja kcijo, ki jovodilo komunističi- in socialistični poslanci v mskem parlamentu za uzakonitev slovenskih šol v Italiji. ajbolj pa se veselijo te akci- slovenski starši in vzgojite- ki bodo dosegli z uresni- enjem te pravične zahteve za- otovilo, da bo slovenska šo- obstajala v bodoče in da odo učne moči stalno name- ene.

Vendar izgleda, da to ni sem po volji.

V noči med prvim in drugim ebruarjem je eksplodirala etarda ob vhodu slovenske ole v ul. Randaccio v Gorici, je poškodovala glavna vra- in razbila mnogo šip. S opravili so delavci pohiteli n jih še isti dan dokončali.

Atentat je vzbudil veliko oorčenje vsega demokratičnega prebivalstva, slovenskega italijanskega. Od ust ust re vprašanje, kdo je napravil to zločinsko dejanje, ki nas pominja časov fašističnih kvader.

Mnenje mnogih ljudi med njimi celo nekaterih slovenskih profesorjev je, da so to itorili fašisti, morebiti italianski ali pa tudi slovenski?

Ni čudno, da pade sum predsem na misine, ki so že v mnogih slučajih pokazali svoj es napram Slovencem, s poganjem slovenskih knjig in truge imovine na Goriškem.

Oni kakor tudi titovci so roti uzakonitvi slovenskih šol, i jim služijo predvsem v poične špekulacije; kar ne bi ilo več tako lahko v trenutku, ko bi iste postale stalne, er za podžiganje nacionalimov, sovraštva, za razdor med judstvom. Titovci imajo še osebni interes, da stoje na tališču proti stalnosti slovenskih šol, kajti z dodelitvijo talnih plač v Jugoslaviji stalne nameščenemu osebju — ki e na Goriškem za začasno nataviljeno ter dviga tako dvojo plačo — ga držijo navezaega v svoj politični voz, kar i z ureditvijo stalnosti slovenskih šol v Italiji, odpadlo n bi tako ne mogli računati a lepo število intelektualnih noči.

Goriomenjeni krogi tudi ne zključujejo možnosti, da so oteli povzročitelji eksplozije tem dejanjem odtegniti javno pozornost iz najbolj važne bitke, ki jo danes vodi ljudstvo v Italiji, t. j. proti sleparskemu volilnemu zakonu, ki ima namen oropati ljudske predstavnike čimveč sedežev v Parlamentu.

Proti nesramnemu napadu na slovenske šole je Federacija KPI iz Gorice takoj povzela ukrepe in izdala obvestilo v obliki lepakov, v katerem ogorčeno obsoja to nesramno dejanje. Poslanik Beltrame je imel dne 3. februarja razgovor z Goriškim prefektom, od katerega je zahteval, da se takoj prične z raziskovanjem krivcev ter za njih tudi zahteval kazen.

Vaditeljem za I. maj

Telovadna komisija ZKM sporoča, da bo tečaj za telovadne vaditelje za I. maj 1953 vsak TOREK in PETEK od 18.30 do 20.30 v dvorani Kraljič — Dom pristaniških delavcev.

ZLOČINSKE NAPOVEDI NOVEGA PREDSEDNIKA ZDRUŽENIH DRŽAV EISENHOWERJA

Ameriški imperialisti hočejo razširiti napadalno vojno na Daljnem vzhodu

ZDA nameravajo odpovedati dogovor v Jalti in Potsdamu in s tem podžgati nemški in japonski imperializem - S preklicem nevtralnosti Formoze ima Čangkajšek proste roke za napad na LR Kitajsko

Niso se še polegli komentarji na brutalni govor novega državnega tajnika ZDA Johna F. Dullesa, že je vzbudil še mnogo več zaprepaščenja in sovražnih komentarjev govor novega predsednika Združenih držav. gen. Eisenhowerja «O stanju Zveze».

V svojem govoru, ki ga je imel novi predsednik v ponedeljek v ameriškem kongresu, je podal osnovne linije bodoče politike svoje vlade v zunanjih in notrajnih zadevah. Poudaril je, da bo vodila vlada ZDA svetovno politiko, to je, da bo posvečala vso pozornost tako evropskim kakor azijskim problemom. Napovedal je odpoved vseh tajnih sporazumov, ki so jih Združene države sklenile v preteklosti. Pri tem je namigoval predvsem na dogovor v Jalti, verjetno pa bo zahteval od kongresa enostransko odpoved vseh dogovorov, ki so jih ZDA sklenile s Sovjetsko zvezo za časa druge svetovne vojne, da bi pospešile uničenje nacizma in japonskega militarizma.

Z odpovedjo dogovora v Jalti hoče Eisenhower zopet odpreti vprašanje Sahalina, ki ga je ZSSR dobila od Japonske nazaj po 40 letih, ter otočja Kurilov, ki so bili po tem dogovoru priznani ZSSR. Na ta način skuša vzbuditi japonskemu imperializmu pohlep po teh zemljah in ga tirati v nove pustolovščine. Zelo verjetno pa je, da bodo ZDA odpovedale tudi dogovor v Potsdamu, s čemer bi dale nemškim nacistom prosto roko, da zahtevajo spremembo sedanje meje med Nemčijo in Poljsko. Že s tem je Eisenhower jasno nakazal, da bo njegova vlada podpirala ponovno vstajenje nemškega in japonskega imperializma ter se jih bo posluževala v svojih napadalnih namenih proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije.

V nadaljnjem govoru je pozval evropske satelite, naj opuste medsebojna nesoglasja ter naj dosežejo enotnost, da bi tako omogočili čim hitrejšo oborožitev in ustanovitev «evropske vojske», v katero bo vključena tudi nemška armada. Zahteval je tudi, naj evropske države na svojih tleh omogočijo ameriškemu kapitalu neovirano širjenje.

Nedvomno najdalekosežnejša napoved novega predsednika je bila ta, da je odredil preklic dosedanje nevtralnosti Formoze, na katero je bila vezana tako Čangkajškova ubežniška vlada kot tudi VII. ameriška flota, ki se nahaja v vodah Formoze S tem svojim preklicem, o katerem se je že nekaj dni govorilo v vseh političnih krogih, je dal Cangkajšeku dejansko proste roke za njegove vojne pustolovščine proti LR Kitajski. Pri svoji odločitvi se je skliceval, češ da «je z dosedanjo nevtralnostjo Formoze ameriško vojno brodovje pravzaprav ščitilo komunistično Kitajsko». Šel pa je še dalje v svojih usodnih izvajanjih, ko je rekel, da vojna v Koreji «predstavlja samo del splošnega napada, ki ga izvaja sovražnik v Indokini in v Malaji». Tako spada tudi Formoza v to veliko bojno pozorišče. S tem je na stežaj odpri vrata novim vojnim akcijam Cangkajšeka in drugih ameriških najemnikov proti LR Kitajski, na mejah katere že delj časa čakajo razbojniške tolpe Kuomingtanga ugodne prilike za napad. Ta izjava ameriškega predsednika jim bo signal, da izvedejo svoje zločinske nakane. Pri tem je značilno, da se VII. flota ZDA ne bo vrnila domov, marveč bo ostala še nadalje na Formozi ter bo podpirala Cangkajšekove ekspedicije. Brez njene pomoči pač ne bi mogel tvegati napada na kitajsko celino.

Ta usodna odločitev je vzbudila v vsem svetu največje presenečenje in enodušen odpor, posebno, ker so Združene države to napravile na lastno pest, ne da bi se prej posvetovale s svojimi zavezniki. Posebno veliko je ogorčenje v Angliji, kjer vsi časopisi obsojajo ta Eisenhowerjev korak. Britanska vlada je vložila odločen protest v Washingtonu proti temu enostranskemu preklicu nevtralnosti Formoze, ki pomeni nove, še težje vojne zaplete na Daljnem vzhodu.

V italijanskem parlamentu je spričo nevarnosti razširitve vojne v Aziji tovariš Togliatti vložil na predsednika vlade in zunanjega ministra De Gasperija interpelacijo. V njej zahteva pojasnil, ali De Gasperi ne smatra za potrebno, da obvesti vlado ZDA, da ameriška vojnohujskaška in napadalna politika proti velikemu kitajskemu narodu nasprotuje koristim Italije in da jo italijansko mnenje obsoja.

Tudi kitajska ljudska vlada je nastopila takoj proti tem novim agresivnim ameriškim manevrom. Njen predsednik in zunanji minister Cu En Laj je obsodil nakane ameriških imperialistov ter je nakazal, da je konec vojne v Koreji edina možnost doseči pomiritev na Daljnem vzhodu. Pekinski radio pa je napovedal, da bodo ameriški napadalci z razširitvijo vojne v Aziji doživeli samo še strahovitejši poraz.

GROZOVITA ELEMENTARNA NESREČA NA HOLANDSKEM, V ANGLIJI IN BELGIJI

Silovito neurje in poplave so uničili v par urah plodove stoletnih naporov delovnih ljudi

Morje je podrlo nasipe in zalilo nad 350 tisoč hektarov plodne zemlje - Število človeških žrtev gre v tisoče
Sedaj grozi še nevarnost epidemij - Vse oblasti in ljudstvo je mobilizirano pri reševanju poplavljencev

V nedeljo se je pričela velika tragedija narodov, ki žive v severozahodni Evropi ob obalah Severnega morja. Strahovit orkan, združen z viharji in snežnimi zameti je povzročil ogromne poplave, neprecenljivo materialno škodo in še neugotovljeno število človeških žrtev. Najbolj je prizadeta Holandska, sledijo Belgija, Anglija, Francija in deloma tudi zahodna Nemčija.

Prva žrtev te strahovite nesreče je bila angleška ladja «Princess Victoria», ki jo je na njenem potovanju med severno Irsko in Skotsko zajelo neurje in se je v kratkem času potopila, ne da bi kdo mogel priskočiti potnikom na pomoč. Z ladjo se je potopilo 133 potnikov in ves tovor. Rešilo se je le 46 oseb. Toda to je bil šele začetek divjanja silnega orkana, ki ga zgodovina že stoletja ne pomni in ki je divjal potem še ves teden.

Vsi jezovi in nasipi, ki so doslej branili holandske otoke in celino pred silo morskih valov in omogočali mirno obdelovanje zemlje, ki leži pod morsko gladino in je bila izsušena s stoletja trajajočim trudom, so pred silovitostjo morskih slapov in ogromnih valov popustili na neštetih mestih in voda je preplavila otoke, mesta in vasi, rušila hiše in celo odnašala s seboj cela poslopja. V trenutku je bilo na tisoče družin prepuščeno divjanju elementov, odrezano od suhe zemlje. V popolni temi, ker je vihar pretrgal vse električne vode, so se skušali iz sna prebujeni ljudje v prvem trenutku rešiti na strehe hiš in na drevesa. Pri tem jih je veliko število utonilo ali pa zmrznilo v teku noči, ker je temperatura padla na 15 stopinj pod ničlo. Nepopisni prizori so se odigravali povsod, kjer je voda pretila, da vsak čas preplavi in so ljudje v blaznem strahu iskali rešitve. Toda strašni orkan se ni hotel poleči in tragedija je postajala z vsakim dnem strašnejša.

Na tisoče prostovoljcev se je takoj lotilo reševalnega dela, ki ga je slabo vreme silno oviralo. Vojaški zrakoplovi so začeli krožiti nad poplavljenimi kraji in metati ponesrečencem pnevmatične čolne in, kjer je bilo kaj upanja na zajezitev, tudi vreče peska, da bi se ljudje obvarovali vsaj za nekaj časa pred vodo.

Vsi razpoložljivi parniki in ribiške ladje so odplovili na mesto, da rešijo vsaj gola življenja ljudi, ker je njihovo imetje že itak izgubljeno. Holandska radijska postaja je že v nedeljo prekinila vsak spored in ves teden pozivala na pomoč in poročala zadnje novice iz prizadetih krajev. Ljudstvo iz oddaljenejših krajev, ki mu je bila prihranjena ta grozna preizkušnja, se je prostovoljno lotilo zbiranja vseh mogočih predmetov, od zdravil do orodja za poplavljence, ki jih neprestano dovažajo na zbirna mesta v notranjost dežele.

Dočim se je v torek neurje nekoliko pomirilo, je v sredo zvečer začelo ponovno besneti in grozilo, da uniči vse napore zadnjih dni za rešitev tisočev mož, žena in otrok, ki so še vedno čakali na rešitev v poplavljenih krajih. Stevilni so še osamljeni kraji, ki jih ni bilo mogoče doseči in kjer so ljudje izpostavljeni nevarnosti, da poginejo od mraza, brez pitne vode, plina in elektrike, brez hrane in zdravil. V drugih krajih grozijo epidemije raznih bolezni in oblasti so dale ukaz, da je treba ubiti vse pse, in miši, ki s ose v tisočih pojavili po mestih in prenašajo klice bolezni. Do srede je bilo naštetih okrog 2.000 mrtvih. Najhujše pa je to, da so bile te številke le začasne, ker so se od ure do ure večale in nihče ne ve, kdaj bo mogoče ugotoviti točno število izgubljenih življenj. Sestina površine Holandske je poplavljena in zemlja bo ostala leta neplodna, ker je prepojena z morsko vodo.

V Angliji je bilo doslej 546 mrtvih in 2.500 pogrešanih; poplavljenih je bilo okrog 100 tisoč ha zemlje in 50.000 ljudi je ostalo brez strehe. Cim se je orkan nekoliko pomiril, so z vso naglico začeli reševati številne osamljene ponesrečence, rušiti poškodovane hiše in popravljati nasipe, ker se je bati novega neurja.

V Belgiji je vihar zahteval 22 smrtnih žrtev, 40 je pogrešanih in 2 milijardi frankov škode. Tudi tu grozijo epidemije bolezni posebno v Ostendu, kjer uničujejo vso pokvarjeno hrano in vodne miši, ki so preplavile mesto. Sedem vasi je še vedno odrezanih, ker zaradi snežnih zametov ni mogoče do njih.

Spričo te strahovite nesreče, ki je pretresla ves svet, so v vseh državah začeli akcije za pomoč poplavljencem Oblasti, združenja in organizacije so poslale na tisoče brzojavk solidarnosti nesrečnim žrtvam razbesnelih prirodnih sil.

OD TEDNA do tedna

PETEK, 30. januarja — Kancler Zahodne Nemčije Adenauer je doživel v kratkem času že drug težek poraz v ljudskem predstavništvu. Po porazu v parlamentu pred nekaj dnevi sta danes zakonodajna in notranja senatna komisija odbili vladni osnutek novega volilnega zakona, s pomočjo katerega si je Adenauer obetal, da bo še nadalje ostal na oblasti.

SOBOTA, 31. januarja — Državni tajnik ZDA Dulles je v spremstvu načelnika MSA H. Stassena prispel v Rim. — Vlada LR Češkoslovaške je poslala v Washington protestno noto proti ameriškemu zakonu o dodeljevanju pomoči terorističnim in špijonskim tolpam, ki naj rušijo mir in ogražajo varnost v ljudskih demokracijah. — Na korejski fronti so bila sestreljena tri ameriška letala. — V Bombaju so visokošolci proglasili stavko proti zvišanju šolnin.

NEDELJA, 1. februarja — V Atene sta prispela titovska ministra Djilas in Bebler da vodita razgovore z grško vlado glede sklenitve balkanskega vojnega pakta. — V Italiji je odlično uspela stavka tramvajskih in avtobusnih nameščencev, v kateri je sodelovalo 50.000 prizadetih uslužbencev, da si pribore boljše delovne pogoje. — Dulles je na svojem potovanju po Evropi dospel v Pariz, kjer je imel razgovore s predstavniki vlade.

PONEDELJEK, 2. februarja — Ob norveški obali sta trčila ribiška barka in trgovska ladja, zaradi česar je utonilo osem oseb. — Ameriško sodišče, ki sodi 13 voditeljem Komunistične partije ZDA, je stavilo obtožencem na izbiro, ali naj se izselijo v Sovjetsko zvezo ali pa jih bodo obsodili na ječo. Obtoženci in njihovi odvetniki so to zahtevo odločno odbili kot protizakonito. — Socialdemokratski predstavniki so izjavili, da francoski kolonialisti uporabljajo za svojo vojno v Indokini med drugim tudi 80.000 nemških vojakov.

TOREK, 3. februarja — Zaradi eksplozije na angleški letalonosilki «Indomitable», zasidrani na Malti, so trije mornarji izgubili življenje, 40 pa jih je bilo ranjenih. — Belgijski državni svet je izjavil, da ustanovitev «evropske vojske» naprotuje določbam belgijske ustave. — General Taylor je dospel na Korejo, da prevzame poveljstvo 8. ameriške armade namesto dosedanjega generale Van Fleeta.

SREDA, 4. februarja — Adenauer je izjavil, da ne smatra za sprejemljiv dogovor med ZDA, ZSSR in Veliko Britanijo v Potsdamu; dalje je rekel, da je njegov program «kolonizirati Vzhod».

Te provokacijske izjave je dal v zavesti, da uživa brezpogojno podporo ameriških imperialistov. — Na meji med Izraelom in Jordanijo je prišlo do več incidentov, ki so še bolj zaostrili napete odnose med obema državama. — V Franciji se je iztirili ekspres Genova-Amsterdam; ni bilo smrtnih žrtev, le trije lahko ranjeni.

ČETRTEK, 5. februarja — Komunistična partija v Ženevi je predložila peticijo s tisoči podpisov proti nameravano zgraditvi mednarodnega instituta za atomska raziskovanja. Zato bo oblast morala razpisati ljudski referendum. — V New Yorku so našli zaklanega atomskega učenjaka Jamesa Doylea. — Na Kitajskem je bil dokončan prvi odsek ceste, ki bo vezala Kitajsko s Tibetom in bo dolga 1000 km.

ZRCALO

RUPNIK OŽIVLJEN?

Nehote smo si zastavili to vprašanje, ko smo prebrali v klerikalnem «Katoliškem glasu» članek o aretaciji nemških nacističnih voditeljev, ki so pripravljali državni prevrat, da bi se polastili oblasti v Zahodni Nemčiji. Cloveku se skoro ne zdi mogoče, da se v osmem letu po uničenju nacizma še najde zločinski pisec, ki upa odkrito zagovarjati nacistične zveri ter obžalovati njihovo aretacijo, češ da «je ta korak angleških oblasti neprijetno dirnil vso nemško javnost kakor tudi vse resnične prijatelje Združene Evrope, ki želijo, da pride čim prej do sporazuma med Nemčijo in Francijo. Vsi ti so namreč razumeli takoj, da utegne ta aretacija poslabšati izglede na ratifikacijo obeh znanih pogodb, ki predvidevata osvoboditev Nemčije od zapadnih okupacijskih čet in ostvaritev skupne evropske armade. Znano je namreč, kako se ravno Francija obotavlja ratificirati obe pogodbi in kako porabijo francoski nacionalistični krogi vsako priložnost, da vzbudijo nezaupanje napram Nemčiji.» Nato izčrpno prinaša Adenauerjeva izvajanja v obrambo nacistov upravičujoč ga, da «nemški kancler ni mogel molčati.» Svoj članek v obrambo nacizma zaključuje glasilo slovenskih klerikalcev z ugotovitvijo, češ da «svetovni (beri filonacistični, vštevši «Katoliški glas» - op. ur.) tisk smatra, da je bila aretacija nemških nacistov vsaj v tem trenutku neumestna in evropski(!) stvari bolj škodljiva kot koristna.»

Namenoma smo citirali zločinsko nesramno pisanje «Katoliškega glasu», da vsi tržaški Slovenci spoznajo, kaj so slovenski klerikalci.

Ta članek bi delal čast proslulemu «Slovenskemu domu», glasilu Hitlerjevih podrepnikov za časa okupacije Slovenije po nemških hordah. In napisati ga ni mogel drugi kot kak nacistom vdinjan belogardistični «stražar»; kajti ni ga poštenega Slovenca, ki bi upal zagovarjati nacistične razbojnike, kateri so poklali na sto tisoče Slovencev ter požgali toliko naših domov.

PRIZNANJE HLAPCEV

V zvezi s polemiko, ki jo vodita med seboj liberalna in klerikalna veja tržaških lipardjev glede nove «linije» na tržaškem radiu, po kateri je prepovedano napadati ameriškega najemnika Tita, je «Demokracija» v svoji zadnji številki dala zelo dragoceno priznanje. Na tretji strani objavlja pod naslovom «Naj ne ve levica, kaj dela desnica» dopis nekega I. F., ki se na vse pretege trudi, da bi opravičil to novo filotitovsko linijo radijske postaje Trst II. V tej njegovi vnemi mu je ušlo tudi tole priznanje: «... da so za politiko te radijske postaje odgovorni predvsem zavezniki, ne pa njeno slovensko vodstvo, ki mora kot vsak drug zavezniški urad spoštovati dobljena navodila in predpisano politično linijo».

To priznanje jemlje tej ustanovi še zadnji privid «slovenstva», za katerim skuša skrivati svojo protislovensko, protislovansko in protidemokratično propagando, ter jo nedvoumno razgalja kot sredstvo tujih imtemnih namenov na našem Operialistov za dosego njihovih zemlju. Prav zato, da te namene dosežejo, so spremenili svojo dosedanjo «linijo» do svojega psa-krvaša Tita. In to novo «linijo» Demokracija na vso moč zagovarja. Se več! Med uslužbenci radia Trst II. ki tako slepo slede ameriškim direktivam, so poleg nekaj zagrizenih titofašistov tudi številni pristaši in celo voditelji obeh liparskih strank, klerikalcev in liberalcev.

Po tem priznanju pač ne bo težko nobenemu tržaškemu Slovencu presoditi tudi politično «linijo» SDZ in SKSZ, v čigar vodstvu sede številni nameščenci radijske postaje Trst II in drugih zavezniških uradov, «ki morajo spoštovati dobljena navodila in predpisano politično linijo».

Jutri, v nedeljo, 8. februarja ob 10. uri

v Kinu ob morju

ZBOROVANJE

Zveze komunistične mladine STO

o vprašanju:

UGODITI ZAHTEVAM TRZASKE MLADINE

z organiziranjem njenih borb za boljše življenjske pogoje in z razvijanjem širokega kulturnega, športnega in razvedrilnega delovanja.

Sledilo bo predvajanje filma.

Zborovanju bo prisostvovala delegacija Izvršnega komiteja KP STO.

Vabljeni so vsi člani sekcijskih in celičnih komitejev kakor tudi vsi mladi komunisti, ki se zanimajo za ta vprašanja.

Vstop s članskio izkaznico.

Stric iz Amerike: «Evo vama plačila za zvesto službo. Vzemita si vsak svoj košček, da bosta zadovoljna!»

Diskusija v pripravo na IV. redni kongres KP STO

ORODJE V BORBI PROTI BARANTANJU

RAZŠIRIMO MED LJUDSTVOM DISKUSIJO O VIDALIJEVEM PREDLOGU GLEDE S.T.O.

Kongres naše Partije se bo vršil v posebno resnem trenutku za Trst, morda celo na predvečer zelo resnih dogodkov v zvezi z načrti za razkosanje STO, katerih obstoj in celo neizogibnost danes priznavajo. Kongres tržaških komunistov bo zato poklican, da se izjavi o stanju in o borbi za preprečitev, da bi se to barantanje izvršilo. Ni slučaj, da se v listini, ki jo je odobril Centralni komite za sklicanje kongresa, na partijskem aktivu in na drugih sestankih posebno poudarja Vidalijev predlog za enotno civilno upravo na STO, predlog, ki je postavljen kot eno glavnih vprašanj predkongresne diskusije.

Predlog, ki ga je 30. oktobra postavil tovariš Vidali v občinskem svetu, ni danes samo nadvse aktualen zaradi stanja in nevarnosti, ki grozi Trstu in coni B, temveč postaja orodje za akcijo proti barantanju. V tej akciji morajo biti zainteresirani vsi državljani,

Clan partije, ki pravilno razločuje svoje zasebne interese, interese partije, sebične in take interese, ki nimajo nič skupnega s partijo, ima temeljne lastnosti, da postane res dober komunist.

Slovenci, Hrvati in Italijani, vseh strank in socialnega položaja, cone A in cone B, ki so proti razkosanju.

Iz tega izhaja potreba, razširiti diskusijo okrog predloga, popularizirati ga na vse načine, z raznimi pobudami: razpravljati o njem ne samo v tisku, temveč vsepovsod, kjer koli se tovariš nahaja s prijatelji ali delovnimi tovariši, s simpatizerjem ali nasprotnikom. Polemika se ne sme omejevati le na tisk, kajti ne čitajo vsi naših časopisov, mnogi pa rajši prezrejo tovrstne članke, temveč jo je treba prenesti med množice v najbolj preprosti obliki, z vso resnostjo, na podlagi prepričevalne obrazložitve. Nekatere sekcije Partije so se že postavile na to pot in začele razne pobude za popolarizacijo Vidalijevega predloga in so s tem dale dobro politično vsebino pripravam kongresa.

Kaj je, v kratkem, Vidalijev predlog?

Predpostavljajoč značaj začasnosti zaupne uprave obeh con STO in predpostavljajoč, da se to začasno stanje zavlačuje že pet let s skrajno težkimi posledicami za prebivalstvo obeh con STO, dočim se vedno bolj poglablja delitev obeh con, «moramo zahtevati od Varnostnega sveta OZN naj se do dokončne rešitve vprašanja STO, sedanji režim dvojne vojaške zaupne uprave obeh con nadomesti z enotno civilno upravo, ki naj jo vodi komisija imenovana od Varnostnega sveta, katera naj poskrbi za nadomestitev sedanjih okupacijskih čet na STO z morebitnimi drugimi silami reda, določenimi v ta namen od samega Varnostnega sveta».

Tovariš Vidali je takole obrazožil predlog na občinskem svetu:

«Začasna civilna uprava imenovana od Varnostnega sveta OZN za obe združeni coni, vzpostavitev vseh demokratičnih svoboščin in spoštovanja človečanskih pravic, občinska avtonomija v najširšem pomenu besede, spoštovanje narodnih pravic, ki naj bo podlaga mirnega sožitja različnih narodnosti: to je začasni režim, ki nam ga nihče ne more odreči, medtem ko pričakujemo, da se vprašanje našega Ozemlja dokončno reši in se vsak zase borimo za rešitev, ki se nam zdi najbolj primerna za mir in v interesu našega prebivalstva in sosednih narodov.

«To bi bila prehodna rešitev, v pričakovanju dokončne, katere druge stranke ne bi mogle odbiti z utemeljenimi razlogi in vsekakor ne da bi pokazale, da imajo svoje skrivne namene.»

Kako so dejansko odgovorile druge stranke preko svojih voditeljev in svojega tiska?

Demokristjani

Vodja skupine svetovalcev d. c. prof. Gregoretti je 30. oktobra v občinskem svetu dejal:

«Naj gre za komisije ali guvernerje, ničesar nočemo več slišati o tujih upraviteljih. Hočemo Italijo». Voditelj d. c. Franzil, na kongresu svoje stranke, kot piše list «Prora» z dne 14. novembra: «podčrtal je zahrbtni predlog komunistov v občinskem svetu, v katerem je bil poskus, priti do sporazuma med raznimi krajevnimi strankami, v pričakovanju končne rešitve, za nadomestitev sedanjih upravnikov, tako v coni A kot v coni B, z drugimi tujci, ki so po volji Rusiji.» Franzil je tudi izjavil: «Odgovoril je takoj vodja skupine svetovalcev prof. Gregoretti in poudaril neizvedljivost predlaganega predvsem zato, ker bi se s tem moral baviti Varnostni svet OZN (so li kdaj koli prišli do najmanjšega sporazuma?)».

Iste stvari je ponovil nacionalni svetovalec d. c. Bologna ki je v zvezi z Vidalijevim prelogom dodal: «Nauk, ki nam izhaja iz izkustva, nam narekuje s tem v zveži sledeče zaključke: 1.) da je zaman izgubljati čas v praznem iskanju začasnih rešitev, ki ničesar ne rešijo; 2.) da je treba rešitev najti v okviru zahodnega bloka; 3.) da je potrebno ne puščati vprašanje nerešeno še za dolgo časa, ker je odpor Istranov pri kraju.»

Iz teh odgovorov je možno sklepati, da demokristjani nočejo, da se Varnostni svet bavi s tržaškim vprašanjem; nočejo začasnih rešitev, temveč edino le rešitev v okviru atlantske politike. Kar se pa tiče domnevne neizvedljivosti predloga je treba poudariti, da bi odločna akcija vseh združenih strank, vsega prebivalstva ali tudi samo grožnja take akcije pritegnila pozornost velesil na tržaško vprašanje, na naš položaj tako v coni A kot v coni B. Vidalijev predlog predpostavlja vprav takšno energično enotno akcijo, da opozori Varnostni svet na njegove odgovornosti. Tistim, ki pravijo «nočemo več tujih upraviteljev, hočemo Italijo», je treba odgovoriti, da sprejem predloga ne predpostavlja odpoved lastnim pozicijam. Komunisti se ne odpovedujejo borbi za uveljavitev mrovne pogodbe; nasprotno! Tudi tisti, ki «hočejo Italijo» lahko sprejmejo predlog za začasno rešitev, ki bi pomenila preprečiti priključitev cone B k Jugoslaviji zaradi razkosanja, za katerega demokristjanski voditelji vedo, da je že odločeno, To razkosanje je prav rešitev «v okviru zahodnega bloka», o kateri govori d. c. Bologna čeprav ve, da so istrski begunci, vključno z demokristjani, proti razkosanju in so v neki svoji resoluciji poudarili, da so londonski sklepi poslabšali stanje v coni B in da bi ga «razširitev italijanskih oblasti v coni A» še nadalje nepopravljivo poslabšala. Izjaviti, da noče «izgubljati časa» v iskanju začasnih rešitev, pomeni pustiti, naj se razkosanje izvrši brez upiranja, prepustivši cono B Titu, dočim bi cona A ostala vojna baza zasedena po Anglo - američanih. Nadaljnji italijanski funkcionarji, ki bi prišli v Trst po «novi izdaji» londonskih sklepov za politične volitve v Italiji, bi bili le hlapci ZVU, dočim bi morebitna skupina italijanskih bersaglierov, o kateri govorijo voditelji d. c. tudi na svojih zborovanjih, imela le... simboličen pomen. Rezultat bi bil ta, da bi bila le oblast titovcev v coni B stvarno razširjena z dokončno priključitvijo cone k Jugoslaviji.

Republikanci

Svetovalec PRI, Vittorio Furlani, je v nekem pismu listu «Giornale di Trieste» dne 1. novembra 1952, izjavil: «Ne moremo sprejeti teze, ki je vključena v indipendentistični teoriji in ki je razvidna tudi iz predloga komunistične skupine, to je, pravica Varnostnega sveta OZN, da ščiti našo pokrajino, kar bi bilo isto kot priznati mirovno pogodbo in če že ne praktični, pa pravni obstoj STO».

To naj bi bila vnaprej zavzeta opozicija predsodkov, po kateri naj bi sprejeti Vidalijev predlog pomenilo odreči se svojim načelnim pozicijam, dočim v predlogu ni postavljen ta pogoj in je celo izrecno izključen. Naj se prizna ali ne, mirovna pogodba je edina polnoveljavna listina, ko se govori o tržaškem vprašanju. Toliko je res, da je celo De Gasperijeva vlada prisiljena pozivati se nanjo, ko na primer protestira proti Titovi vladi in obratno. Ne hoteti udeležiti se enotne akcije iz «načelnih» razlogov, pomeni v konkretnem primeru, ničesar ne storiti proti razkosanju STO in postati tako sokrivec tistih, ki ga pripravljajo.

Socialdemokrati in liberalci

Prof. Paladin od PSVG je na seji občinskega sveta, kjer je bil predložen Vidalijev predlog, izjavil, da si njegova stranka pridržuje pravico pozorno preučiti predlog predno se izrazi, čeprav je socialdemokratska skupina volila proti predlogu.

Isto stališče je zavzel prof. Collotti od PLI.

Od tedaj nista ti dve stranki zavzeli nobenega določenega

MARIO KOLENC

(Nadaljevanje na 4. strani)

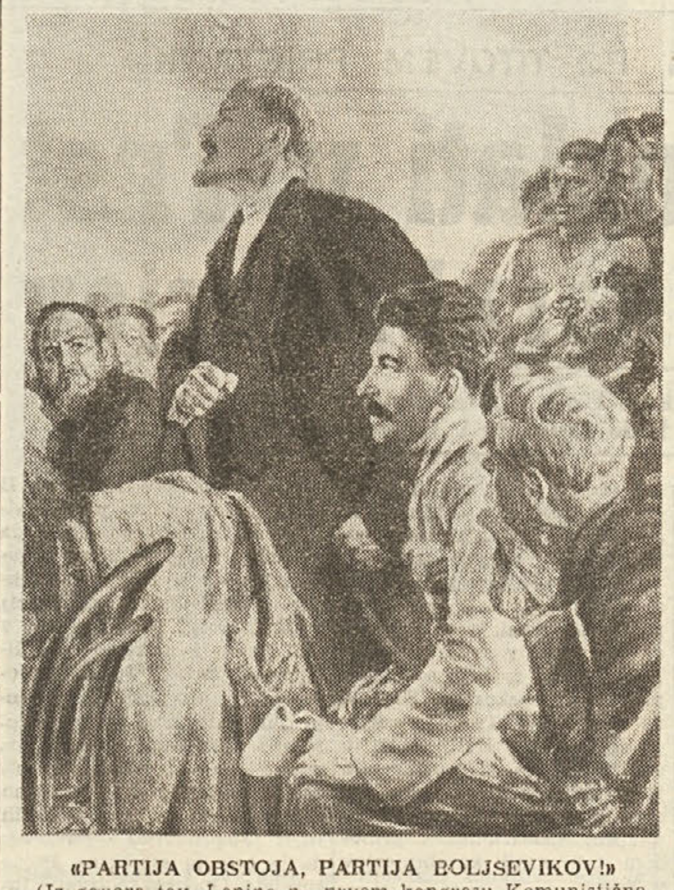

«PARTIJA OBSTOJA, PARTIJA BOLJSEVIKOV!»
(Iz govora tov. Lenina na prvem kongresu Komunistične partije vse Rusije, junija 1917)
S Risba E. Kibrika

VZROKI PASIVNOSTI V PARTIJI

Pasivnost v naši Partiji je vprašanje, katerega se je treba lotiti v predkongresni diskusiji. Diskutirati o njem pomeni odkriti vzroke in najti sredstvo za odpravo te hibe, to je najti način za aktiviziranje večjega števila tovarišev, kot jih je sedaj aktivnih.

Moremo morda reči, da Partija ni aktivna? Ne. Naša Partija je aktivna, še več, ona je edina aktivna stranka v Trstu, ki reagira na vse politične dogodke, stoji na čelo borb delovnega ljudstva za boljše življenjske pogoje, za mir in napredek.

Kljub temu imamo del manj aktivnih ali pasivnih tovarišev, medtem ko je drugi del tovarišev zelo delaven.

Na splošno smatrajo celice za aktivne one tovariše, ki so prisotni na vseh zborovanjih celic. To pojmovanje je ozko. Moremo mi morda smatrati za neaktivnega tovariša, ki deluje, na primer v sindikalni organizaciji, v organizaciji demokratičnih žena, v odboru miru itd., ki pa iz različnih razlogov ne more stalno obiskovati celičnih sestankov? Nikakor ne, ker je ta tovariš mobiliziran pri uresničevanju enega dela politične linije naše Partije.

Mislim, da moramo prav v tem smislu usmeriti našo akcijo za aktiviziranje večjega števila tovarišev. To se pravi, da moramo stremeti za tem, da damo vsakemu tovarišu po eno nalogo, eno delo v Partiji ali izven Partije, v množičnih organizacijah in združenjih. Že samo zadovoljstvo nad rezultati, ki jih bo tovariš dosegel pri svojem delu, ga bo vzpodbujalo, da se udeleži celičnega zborovanja, bodisi da poroča o svojem delu ali pa da razpravlja, kako uresničiti nove pobude.

To pa še ne pomeni, da s tem preneha obveznost posečanja celice; pomeni pa znati na najboljši način uporabiti vse tovariše po njihovih sposobnostih in možnostih za uresničenje politične linije Partije v kraju, kjer celica deluje.

Vzroki pasivnosti in odsotnosti na celičnih sestankih so različni. Nekateri so čisto neogibnega značaja (bolezni, starost, žene z otroki, ki jih nimajo komu dati v varstvo itd), zaradi katerih je nemogoče zahtevati, da bi bili vsi tovariši prisotni v celici. Imamo pa tudi vzroke, ki izhajajo iz naših pomanjkljivosti in se jim je zato mogoče izogniti. Nekateri tovariši svetujejo, da je treba za odstranitev teh vzrokov vzpostaviti «trdo disciplino, kot je bila pod titovci». Pod titovci ni bilo komunistične discipline, obstajala je ena disciplina za voditelje in druga za podrejene. Res je, disciplina mora biti železna, kot nas uči tovariš Stalin, toda disciplina je lahko železna pod pogojem, da je zavestna, prostovoljno sprejeta in ne vsiljena.

V kolikor bodo tovariši razumeli, kako je njihova aktivnost potrebna, v toliko jih bomo lahko aktivizirali. Najboljše sredstvo za uspeh je politično ideološka vzgoja članov in posebna skrb do novih tovarišev.

Ali se pasivnost pojavlja v enaki meri v vseh celicah? Ne, imamo celice, v katerih je pasivnost veliko manjša kot v drugih. Zakaj? Ker se v prvih celicah bolje dela.

Nekatere sekcije so uvedle «eksperimente za odstranitev pasivnosti». Uspehi so bili presenetljivi, uspeli so celo do 100-odstotno. Napaka je bila le v tem, da se ti «eksperimenti» niso obdržali kot stalna metoda.

Na nekem celičnem ses ku je neki tovariš omenil odkar se vršijo sestanki, nikoli imeli dnevnega reda je resna pomanjkljivost. prava sestanka in njegova bina sta zelo resni zadev ko zaradi samega partijs dela kot za vzpodbujanje varišev k udeležbi. Kakšno rist, kakšno vzgojo, ka navdušenje more dobiti t riš pri sestanku, ki nima d nega reda, kjer se ne razp lja o določenem politič organizacijskem, socialnem upravnem vprašanju, kjer diskusija enostavno prep na spontanosti?

Celični sestanki morajo dobro in skrbno priprav To nalogo ima celično t štvo s pomočjo sekcijs komiteja.

Druga pomanjkljivost, ki mogoča pasivnost je tend delovati skoro izključno v ranjosti Partije, kar se vlja v številnih celicah in cijah. Tu manjka politično lo med ljudskimi množic Nekateri tovariši opravič to pomanjkljivost, češ da je premalo, zaradi česar je

Prav gotovo ni lah stvar postati dober kom nist. Za to so predvs potrebna odločna, jekle volja in vztrajnost v t borbi za stvar proletar ta, vztrajnost in mar vost pri študiranju mar sizma in leninizma ter vajanja teoretičnih na kov v prakso in to v ku najrazličnejših borb

ba prej aktivizirati vse o tovariše. Nič ni bolj napa ga. Delo v povezavi z ljud mi množicami bo omogo tudi aktivizacijo pasivnih varišev. Istočasno bo ta n da mobilizirala množice v bah, ki jih Partija vodi. nem bomo mogli pridobit vih članov naši Partiji al vsaj pripraviti teren, da pozneje pridobimo.

Nekateri celični sestank zdijo pripravljeni samo praznjenje žepov tovarišev teku sestanka pobirajo č rino, za časopise, prostovo prispevke itd., tako da bi s variš ne mogel prikazati n stanek, če nima denarja. ravno je, da tovariš, ki n denarja, rajši ne pride na stanek, kot da bi napr slab vtis. Vse to pe lahko straniti z organiziranjem dela preko vodij skupin.

Nadaljnja pomanjkljivos poraja pasivnost je pesimi večkrat se v celicah raz tako pesimistična diskusija se zdi, da ima edini name truditi, demoralizirati, b nezaupanje, čeprav vemo, se to ne godi zlonamerno. kaj pojavi pesimizma? Na n. smo zapirati se v naš krog, ustavljamo se pri n tivnih straneh, pri pomanj vostih. Uspehi, tako celice Partije v njeni skupnosti, sploh ne upoštevajo. Uspeh po ju demokracije in soc zma se malo razlagajo in pravljajo. Iz tega izhaja manjkanje perspektive, n zaupanja v naše sile. Mal tudi govori v celicah o b h italijanskega ljudstva slavnem odporu jugoslovan narodov proti Titu. Če b o vseh teh stvareh razp ljali, bomo vsi delali s še jim navdušenjem.

Celica mora biti polit organ. Iz diskusije o politič problemih je treba povleči ključke za organizator agitatorsko, propagandisti upravno akcijo, za ures nje politike naše Partije. dar se pa ta politična di sija zelo malo pojavilja in to so sestanki birokrat mehanični in utrujajo t riše.

Vodja skupin ima zelo v nalogo na tem polju aktiv cije tovarišev. On mora ob strani tovarišem, deliti majhne naloge, ki naj jih vršijo, gledati, če čitajo tisk in kaj študirajo, sezna ti jih s problemi, o kateri bilo govora na celičnem stanku, ki se ga morda udeležili, obveščati jih o dočem sestanku in o vpr njih, ki se bodo na njem pravljala in tako naprej. mora biti torej vodja, org zator, vzgojitelj tovarišev je skupine.

Odstranimo, tovariši, napake, aktivizirajmo čim čje število tovarišev za n ke, ki jih mora naša Par danes reševati v borbi za blaginjo, človeški napredek zaupanju v naše sile, goto neizbežno zmago novega starim, napredka nad naz vanjem, komunizma nad k talizmom in vojnohujska imperializmom.

ELIO GIACOMI

KOMUNISTI-ZADRUŽNIKI MORAJO BRANITI

Delavske zadruge pred vsemi nevarnostmi

Položaj Delavskih zadrug se je v zadnjih dveh letih bistveno poslabšal v vsakem pogledu. Sklicanje občnega zbora ne izgleda nič bližje, kot je bilo pred dvema letoma; nasprotno, danes se nahajamo v še bolj zamotanem položaju, ker imajo titovske oblasti cone B zaradi ukrepov Nadzorstvenega odbora resne možnosti preprečiti njegovo sklicanje.

Vzajemna pomoč ni pokazala v tem času prijemljivih izboljšanj; značilno zanjo je, da se izvaja birokratično, brez aktivnega sodelovanja članov ter v obsegu, ki še zdaleč ne odgovarja važnosti te zadružne ustanove, posebno še, če jo primerjamo z drugimi zadružnimi organizacijami, kot je na pr. Železničarska zadruga.

Nadzorstveni odbor se ni prav nič potrudil, da bi določil odnose do članov na demokratični osnovi; ni sklical zborovanj posameznih prodajaln, nič ni storil za imenovanje nadzornikov prodajaln, ni ugodil zahtevam, ki so jih postavile skupine članov, naj se skličejo zborovanja, ter se je v ta namen posluževal najrazličnejših sredstev. Edini korak naprej je bila ustanovitev odbora ustanovnih in starih članov, ki se je večkrat sestal s komisarji, in pa pravica, ki je bila dosežena na zahtevo navedega odbora, da se objavljajo pisma članov na ravnateljstvo in pa da dobe člani tudi odgovor nanje.

V teh dveh letih zaznamujemo postopno poslabšanje politike nizkih cen. Vedno pogosteje čujemo pritožbe zaradi dejstva, da imajo Delavske zadruge višje cene kot zasebne trgovine, bodisi na predmete najširše potrošnje bodisi na nasladila.

Tudi odnosi med ravnateljstvom in nameščenci so se poslabšali predvsem zaradi dejstva, da je brez predhodnega razpravljanja s sindikalnimi organizacijami skušalo prisiliti vodje prodajaln, naj bi prevzeli na svoj račun vodenje prodajaln.

Tržaški trgovski krogi so odločno proti demokratizaciji Delavskih zadrug; Krščanska demokracija, titovci in še kakšna druga stranka upoštevajo to vztrajno zahtevo veletrgovcev; večina komisarjev ni gluha za zahteve teh protizadružnih strank in za želje veletrgovcev. V okviru teh dejstev se je zelo bati, da bi — morda skupno z nekaterimi komisarji — napravili poskus, naj se Delavske zadruge spremene v «pravno osebo» (na pr. delniško družbo ali podobno). Poslabšanje položaja Delavskih zadrug je premem sorazmerju z nezanimanjem članstva za njihovo organizacijo. V teh dveh letih je bilo malo akcij članov okrog Delavskih zadrug. Res je, da je delovanje komisarjev v vseh pogledih povzročilo malodušje tudi med najbolj aktivnimi in navdušenimi člani. Toda z druge strani pa je, žal, tudi res, da je za rešitev Delavskih zadrug mogoče računati le na enotnost in trdnost članov in vseh zadružnikov.

Nezadostnost akcij v obrambo Delavskih zadrug je mogoče pripisati tudi majhni delavnosti komunističnih zadružnikov. Reči moramo celo, da komunistični zadružniki niso znali zbrati in tolmačiti veliko nezadovoljstvo, ki vlada med mnogimi stotinami članov, in da niso znali prenesti tega nezadovoljstva v organizirane oblike protesta proti ravnateljstvu in Nadzorstvenemu odboru, če izvzamemo kampanjo po tisku, ki pa se je tudi vršila preveč v obrokih.

Pri pomanjkljivostih komunističnih zadružnikov v akcijah lahko poudarimo dva glavna vzroka: majhno razumevanje komunističnih zadružnikov na bazi in osnovnih partijskih organizacij za zadružna vprašanja na splošno in posebno še za vprašanja Delavskih zadrug; majhno število zadružnih kadrov na vrhu in njihova nepopolna uporaba. Iz tega izvira majhno delovanje komisije za zadružništvo in nezadostna sposobnost te komisije, da bi usmerjala komunistične zadružnike na bazi.

Kar se tiče bodočnosti, delovno ljudstvo ne bo moglo dopustiti, da bi bile Delavske zadruge spremenjene v trgovsko družbo in da bi se komisarji še nadalje igrali «slepe miši». Na enak način in iz istih razlogov si morajo komunistični zadružniki v vseh partijskih organizmih odločno zastaviti dolžnost, da rešijo Delavske zadruge neslavnega pogina.

Dolžnost komunističnih zadružnikov mora biti torej, da smatrajo obrambo Delavskih zadrug pred nevarnostmi, ki jim prete, za svojo častno dolžnost. Oni morajo postati tolmači vseh tokov kritike in nezadovoljstva, ki prevevajo stotine in tisoče članov; znati morajo pretvoriti to nezadovoljstvo v protestne akcije, v zahteve, v obsodbo. Komunistični zadružniki morajo znati razložiti, kako lahko Delavske zadruge pomagajo delovnemu ljudstvu v njegovi borbi v obrambo kupne moči; morajo pokazati oblike vzajemne pomoči, ki jo morajo Delavske zadruge izvajati na podlagi svojega statuta; morajo znati pojasniti pravice in dolžnosti članov. Da bi mogli vse to izvesti, je treba uresničiti kadrovsko politiko, ki naj poveča vodstvene sposobnosti naše Partije med zadružniki; treba je ustvariti organizacijske pogoje, da bi se znali komunisti na bazi gibati ob poznavanju stvari.

Rešitev Delavskih zadrug pred nevarnostjo, ki ji preti, je odvisna od tega, koliko bodo znali napraviti v njihovo obrambo zadružniki pod vodstvom komunističnih zadružnikov.

U. SAJOVITZ

Važnost upravnega delovanja v Partiji

Tudi tovariši, ki vršijo upravno delo v sekcijah in celicah morajo aktivno sodelovati v predkongresni diskusiji in prinesti svoje izkušnje. Potrebno je da se v diskusijah globoko preuči upravno delovanje od zadnjega kongresa do danes, tako da bomo na kongresu lahko poročali o konkretnem delu, ki je bilo izvršeno na tem polju.

V diskusijah, ki bodo sledile, se ne bomo smeli omejevati le na pregled uspehov in neuspehov in na kritike, temveč je potrebno predvsem, da se na podlagi izkušenj začrta delovni plan, ki mu je v bodočnosti slediti, Tajništva morajo vztrajati na tem, da odgovorni za upravno delo dajo svoj doprinos pri diskusijah.

Imamo še številne sekcije, v katerih se ne pregleduje delovanje upravnika. Zato je njegovo delo birokratično, brez politične orientacije, ki naj bi bila izdelana v sporazumu s tajništvom sekcije ali celice.

Opaža se malo zanimanja, da se tovariši prepričajo, če se to delovanje v celicah vrši s političnim kriterijem, če je mogoče napraviti še več in da vidijo, če vsi člani Partije plačujejo redno članarino. Potem, ko smo proučili te navidezno majhne pomanjkljivosti upravnega značaja bomo za njimi našli veliko važnejše pomanjkljivosti, ki nastajajo pred. vsem zaradi pomanjkanja kontrole, kako se praktično delo izvršuje. Često najdemo slabo organizacijo, temu delu neprimerne kadre, pomanjkanje orientacije s strani vodilnih organov zaradi slabe politične občutljivosti, ki ne upošteva kraja, kjer celice delujejo.

Zato je potrebno, da se v tajništvih sekcij in celic postavi v preučitev delovanje upravnikov in vodij skupin kolektorjev, da se dvigne ideološka raven teh bodočih voditeljev, ki imajo stalne stike z vsemi člani Partije in ki morajo znati prepričati vse tovariše in simpatizerje o nujni potrebi finančnega podpiranja Partije s članarino in raznimi prispevki.

Vsakemu tovarišu mora biti popolnoma jasno, da ima Partija za svoje nadaljnje borbe potrebo pomoči delavcev, kmetov, malih trgovcev in tistega dela srednjega sloja, ki soglaša z našimi idejami in ki zelo rad dà svoj prispevek.

V naših tovariših ostaja še vedno gotovo sektaštvo, ki prihaja do izraza, ko se je treba približati trgovcu ali intelektualcu. Imamo nekatere sekcije, ki so izšle iz tega kroga, ostale se morajo truditi, da to storijo, da bi tako prispevki n etežili vedno na istih osebah, katerih požrtvovalni duh je večji od njihovih gospodarskih možnosti.

Kljub pomanjkljivostim, ki jih še vedno opažamo v upravnem delu, je leto 1952. dalo boljše uspehe kot prejšnja leta v pogledu prispevkov.

Leto 1953. otvarjamo z zbiranjem prispevkov za IV. kongres. To delo je potrebno dobro pripraviti, sestaviti dobro organiziran načrt s točnimi navodili vodjem skupim kolektorjem, poučiti, kako je treba razviti to kampanjo, popularizirati jo posebno med nepartijci.

«Skušali bomo povečati število darovalcev, da izboljšamo finančno stanje naše Partije v letošnjem letu in v bodočnosti», to je obljuba, ki jo moramo uresničiti na čast IV. kongresu.

AVRELIJ

Titovski aktivist: No, sedaj pa le na dan s kritiko...

Največji dokaz komunistične morale obstoja v žrtvovanju interesov in celo življenja brez vsakega oklevanja, z odločnostjo in ponosom, za stvar partije. To je torej izraz čistosti pravega komunista.

USTVARIMO ŠIROKO, AKTIVNO GIBANJE DEMOKRATIČNIH ŽENA

Usmerjati komunistične žene v delovanju, ki ga morajo vršiti med ženskimi množicami, je naloga, za katero se mora Partija resno zavzeti, s ciljem, da ostvari široko množično gibanje ter pridobi demokratičnemu delovanju še na tisoče drugih žena.

Za uresničenje tega moramo povečati napor v delovanju na tem področju, premostiti težave, odpraviti pomanjkljivosti in nekatere zgrešene zasnove dela med ženami.

Tovariši ne smejo pozabiti, da je Partija sestavljena iz mož in žena, ki so oboji po drejeni enotnemu vodstvu, ter da partijska linija velja tako za tovariše kot za tovarišice.

V nekaterih sekcijah se opaža, da se ne zanimajo vsi tovariši na primeren način bodisi za žensko gibanje na splošno, kakor tudi ne posebno za ženske celice in mislijo, da je to naloga drugih organizacij.

Zaradi tega premalega zanimanja do tistega dela Partije, ki ga predstavljajo vprav ženske celice, se žene čutijo podcenjevane in zato postanejo samo še materialne izvrševalke partijskega dela, čeprav je mnogo tovarišic, ki imajo znatne sposobnosti, da bi postale dobre voditeljice na ženskem področju, če bi jih dobro vodili in jim pomagali.

Ne smemo pozabiti, da število žena prekaša število mož na našem Ozemlju, in je torej očividno, da imajo žene velik pomen tudi v političnem življenju. Ravno zato so naloge komunističnih žena polne odgovornosti, ker morajo delovati med temi ženskimi množicami ter jih usmerjati po pravi poti politične, gospodarske in kulturne borbe.

Zato je potrebno, da se komunistične žene bolj posvetijo proučevanju ženskih vprašanj, ki se pojavljajo v območju njih delovanja, ter da stvarno prilagodijo delovne metode obtoječemu položaju. V tej akciji — ki je, nazadnje, akcija za kvalitetno izboljšanje komunističnih žena kot voditeljic in propagandistk Partije — ne smejo izostati ne sekcijski ne celični komiteji, ki morajo nuditi vso svojo pomoč posebno tam, kjer se opazijo pomanjkljivosti.

Dobro smo napredovali v ženski organizaciji, bodisi številčno kakor tudi glede kakovosti, to je kadrov; s tem se pa ne smemo zadovoljiti. V že začeti predkongresni kampanji je pridobivanje novih članov ena najvažnejših nalog, ki si jih je zadala vsaka sekcija. Zato se morajo iz te diskusije porodti pobude in vsaka mogoča oblika delovanja za razširitev naše Partije z rekrutacijo številnih tovarišic v veliko večji meri, kot je bilo to do sedaj storjeno.

Skupina demokratičnih žena razpravlja na sestanku o važnih vprašanjih. Na sliki vidimo marljive tovarišice, ki se zlasti odlikujejo pri delu v mestu.

Prepričani smo, da kot v vseh drugih kampanjah naše Partije, tako tudi v tej, ne bodo tovariši in tovarišice prezrli nalog, ki jih imajo za izboljšanje našega delovanja, da damo ženskemu gibanju sposobne vodilne kadre, politično pripravljene na borbe v obrambo teženj delovnega ljudstva.

ARMIDA ZOBEC

K PREDKONGRESNI DISKUSIJI

Podprimo odločno borbo jugoslovanskih rodoljubov

Informacijski urad je na jasen način razkrinkal zverinsko kliko, ktera je po prevzemu vlade in vodstva Komunistične partije pripravljala pogoje, da bi prodala Jugoslavijo anglo-ameriškim imperialistom, da bi napravila iskočno desko proti ljudskim demokracijam in proti Sovjetski zvezi, da bi zmedla množice ter sen bi v njihovih očeh ponižala javno zastavo Komunistične partije.

Izjava I. U. je prišla pravočasno, odkrila in obsodila je pred svetovnim javnim mnenjem zarote, ki se je pripravljala v Beogradu ter ji je istočasno uspelo razkriti številne niti, ki so vezale beograjske špijone z drugimi izdajalskimi in brezvestnimi teroristi, ki so delali za hrbtom delovnega ljudstva in svobodnih držav v Poljski, Bolgariji, Albaniji, na Madžarskem.

Izdajstvo je bilo v Beogradu pripravljeno na zelo skrit način, tako da ne bi bilo prezgodaj odkrito in da ne bi beograjska vlada izgubila kontrole nad množicami.

Reakcija je začela odstranjevati iz vojske oficirje — bivše partizane pod pretvezo, da nimajo svojemu činu odgovarjajočih del, da bi morali napraviti izpite, ker pa so jim praktično skoro nemogočili. Ker pa jim ni uspelo odstraniti vseh s tem manevrom, so se pa začele prave epuracije in zapiranja. Na njihova mesta pa so prišli nesposobni ljudje s sramotno preteklostjo, pot ustaši, bivši kolaboracionisti itd. Akcija se je pričela v vojski, najti prav tam je bilo treba pripraviti najprej pogoje za izdajstvo, poleg tega pa tudi zato, da izročili armado v roke sovražnikov Sovjetske zveze.

Isti postopek so izvedli tudi v državni upravi in v sodstvu, kjer je bilo treba najti brezvestne sodnike, ki bi bili pripravljeni obsoditi one, ki bi hotela Tito in Rankovič.

Glede pravosodja je hotel Ranković na nedavnem kongresu v Zagrebu prepričati javno mnenje, da je število političnih obsojencev sorazmerno majhno, ter je v ta namen navedel številke, ki pa zdaleka ne odgovarjajo resnici, pa čeprav so že tudi te številke precej visoke (od leta 1948. do tedaj 11.118 obsojenih, 1.039 spuščenih na svobodo, tako da bi ostalo na «socialno koristnem delu» še 4.089 oseb; civilna in vojaška sodišča pa naj bi obsodila dotlej 2.572 oseb, od katerih naj bi jih 492 že odsedelo svojo kazen). Toda te številke se pokažejo kot očitna laž, če pomislimo na vse komuniste in demokrate, v skupnem številu 250 tisoč, ki so v beograjskih in drugih ječah, predvsem pa na otoških izpostavljeni najstrahotnejšim mučenjem. Tako v nekem taborišču nedaleč od madžarske meje slečejo ponoči v najhujšem mrazu tam zaprte ženske ter jih postavijo okrog goreče grmade, tako da jih z ene strani žge vročina grmade, z druge pa jim poster mraz reže v kosti. Gorje jim pa, če bi se le zganile; takoj začno nanje streljati. Naj zadostuje samo to o fizičnem mučenju, da sploh ne govorimo o moralnem mučenju, kateremu so izpostavljeni politični jetniki ob priliki takozvanih «revizij».

Policija, ki je pravi nosilec oblasti, je pričujoča povsod s svojimi možmi in z ovaduhi, katere podtika povsod, v tovarnah in v vsakem oddelku, v naselbinah, uradih, v šolah, v poljedelskih obratih. Sindikati so delavcem že davno znana in osovražena izpostava Udbe.

Kakor organizirajo in vežbajo vojsko kot oddelek imperialistične armade, tako usužnjujejo tudi poljedelstvo, industrijo in celotno gospodarstvo države ameriškemu izkoriščanju, ki pretvarja Jugoslavijo v zaostalo kmetijsko polkolonialno deželo, ki naj bi proizvajala in izvažala samo surovine.

Tak osovražen in preziran režim je, naravno, tudi zatiralec narodnosti in še posebno narodnih manjšin. Dovolj je, da omenimo Italijane, ki so še ostali v Istri, na Reki in v Dalmaciji, katere na vse načine silijo, da bi se odpovedali svoji narodnosti.

Da bi uspela v svoji nizkotni nameri usužnjiti Jugoslavijo tujemu imperializmu, skuša beograjska klika odvzeti jugoslovanskemu ljudstvu njegov ponos, njegovo voljo do borbe in do odpora. Toda kljub vsem manevrom in nasiljem je ljudstvo ohranilo svojo borbenost, ostalo je navezano na proletarski internacionalizem, kot to dokazujejo številne aretacije, natrpani zapori in neprestane likvidacije komunistov po titovskih biričih. To izpričujeta dve nadvse značilni dogodbi: Prva: Politični jetniki na Golem otoku, taborišču žalostne slave, so kljub obupnemu stanju zaradi lakote in mučenj še imeli moči in poguma, da so v duhu proletarskega internacionalizma vzklikali Prvemu maju. Druga: Neka mati, ki ima dva svoja sinova zaprta v Ljubljani zaradi komunizma, se je obrnila do svojih sinov s svarilom, da jih ne bi hotela več priznati, če bi se iz bojazljivosti ali pa pod mučenjem odpovedala svojim idealom.

Dolžnost vsakega pravega demokrata našega Ozemlja je, da podpira borbo teh vrlih borcev proti beograjskim morilcem in proti titovski agenturi na našem Ozemlju. Če bomo delali na ta način, bomo pripomogli k rešitvi toliko nedolžnih ljudi, doprinesli bomo k stvari miru s tem, da bomo iztrgali to ljudstvo iz krempljev netilcev vojne.

JADRANKA

Miting za mir

Pred nedavnim je bil v Londonu velik miting, na katerem so govorili o delu in sklepih mednarodnega kongresa miru, ki je bil decembra na Dunaju.

Na mitingu je Monika Felton, odlikovanka s Stalinovo nagrado predlagala resolucijo, ki poziva vse organizacije in vse prebivalce Londona, naj energično zahtevajo od članov parlamenta, da se zavzamejo za sklenitev premirja na Koreji in za sklicanje konference petih velesil, na kateri naj bi uredili obstoječa sporna vprašanja. Resolucijo Monike Felton je pozdravilo vse navzoče občinstvo z velikim aplavzom.

Včlanjevanje v KPI

Po vsej Italiji se nadaljuje kampanja za obnovitev članskih izkaznic članov KPI in za pridobitev novih članov zanjo. Do 10. januarja t. l. so obnovili 92,3% izkaznic.

Do omenjenga dne je bilo letos izdanih 129.411 izkaznic več kot leta 1952.

Dva velika prijatelja: Prešeren in Smole *(Risba E. Justina)*

Prešeren - naš vodnik v borbi za narodne pravice

V mesecu februarju, ko obhajamo obletnico Prešernove smrti in se zatopimo v pesnikove misli, ki nam jih je zapustil s svojo pesniško zbirko Poezij, se nehote zamislimo v zgodovinski razvoj slovenskega in ostalih narodov v svetu. Spremljamo svoj narod iz dobe mračnjaštva, ko je kljub vsem zatiranjem od strani tujih graščakov in vladarjev, kljub bojem s Turki in Franki, kljub nacionalnemu zatiranju, kljub vsem nadlogam, ki so trle predvsem revne sloje, delavstvo, obrtnika in kmeta, ohranilo svojo besedo, svoje običaje, svoje bistvo.

Prešeren, ki je pesnik-videc, je v svojih pesmih povedal to, kar je njegov, v resnico in pravico verujoči narod čutil, za čimer je hrepenel in kar se šele v sedanji dobi v svetu uresničuje. Zato je Prešeren tako ves naš, tako razumljiv, zato je v najtežjih politično zgodovinskih dneh naš vodnik. On ni bil samo borec za bratstvo med vsemi slovanskimi narodi, ko je dejal:

Največ sveta otrokom sliši Slave,
tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosti vol'jo vero in postave...

temveč je šel v svoji veliki misli dalje:

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak,
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak.

Združil je torej ne samo bratstvo med vsemi Slovani, temveč tudi bratstvo med vsemi narodi sveta ter pridružil še veliko napredno misel, ki je danes po več kot sto letih še vedno prav tako aktualna kakor tedaj, in to je: borba za mir.

Seveda je bilo Prešernu v tedanji, še malo prosvitljeni dobi, ko so bili le redki Slovenci, ki so znali pisati in brati, zelo otežkočeno širiti med svojim ljudstvom napredno miselnost. Ostale pa so njegove besede-vodnice tudi poznejšim rodovom. In danes, ko kapitalistično-fašistični sistem v svetu, pod okriljem anglo-ameriških imperialistov in s pomočjo podrepnih hlapcev, kot so De Gasperi, Franco, Tito in drugi, napenja vse sile, da bi spravil v sovraštvo slovanske narode ter preprečil prijateljstvo med vsemi narodi, je Prešeren zopet naš veliki vodnik.

Ko prirejamo Prešernove proslave, je to naša manifestacija njegove velike prerokbe: bratstva med narodi v borbi za mir.

Noben narod v svetu ne želi vojne; niti amerikanski, niti španski, niti jugoslovanski. Zato so se po vsem svetu pobirali tudi podpisi za mir. Kdo bi ne podpisal proti vojni, proti vsem tistim strahotam, ki so še vedno tako živo pred našimi očmi, da ti kar zagomazi, ko se jih domisliš. In vendar so se našle tudi take zverine, ki so s terorjem preprečile svojemu narodu, da bi se pridružil tako človečanski borbi. Dvoje imen je, ki ju bo vsakdo za vselej imenoval le z mržnjo: Franco in Tito. Se celo v Ameriki, kjer so sicer delali vsemogoče, niso prepovedali nabiranje teh podpisov, kot se je to zgodilo v Španiji in Jugoslaviji, kjer vlada danes najhujši fašistični režim na svetu, kjer danes umirajo po ječah pisatelji, znanstveniki in napredni kulturni in politični delavci.

Neodpustljivo je, da si drznejo danes, ko javno blatijo ter se obenem oborožujejo proti slovanskim in vsem naprednim narodom, titofašisti še proslavljati Prešerna. Kako more izdajalec prednašati Prešernovo Zdravljico, ko je vse njegovo bistvo prepojeno z zlobo, moralno pokvarjenostjo ter v popolnem nasprotju z veliko napredno mislijo, ki preveva vsa napredna ljudstva, ki preveva tudi španski, jugoslovanski in ostale narode.

Kot so si vladajoče kaste vseh dob prisvajale ter sebi v prid prilagojevale vse velike misli svojih velmož, tako tudi danes titofašisti ob raznih prilikah citirajo poleg ostalih naprednih pesnikov in pisateljev tudi Prešerna. Največja obsodba proti takim zločinom pa so prav - Prešernove poezije same.

Z. K.

Sprehod po podeželju

NABREŽINA

Pretekli teden je ob glavni cesti, ki vodi skozi Nabrežino, cestna uprava USVS postavila nove tablice-kažipote, ki so seveda pisani samo v italijanščini. To je ponovna zloraba načela spoštovanja dvojezičnosti, ki bi moralo veljati v nabrežinski občini. Italijanski šovinisti in njihovi navdihovalci pri ZVU so najprej zagnali vik in krik proti tablam, ki jih je postavila nabrežinska občinska uprava, kar je dovedlo do znanih nabrežinskih dogodkov in do odstranitve omenjenih napisov. Danes gre. do isti šovinisti še dalje: postavljajo nove napise (tokrat obcestne), in to v popolnoma slovenskih krajih, pisane samo v italijanščini. To je vse obsodbe vredno. In prav zaradi tega se zgraža vsa demokratična javnost.

DEVIN

V spodnjih vaseh nabrežinske občine, t. j. v Devinu, Sesljanu in Stivanu, razni politični pustolovci in dobičkarji še vedno nadaljujejo s kampanjo za razdelitev nabrežinske občine. Posebno aktivni so nekateri titovski aktivisti, ki vneto pomagajo italijanskim šovinistom. Ti ljudje imajo potem še pogum govoriti o nekakšni «borbi» za zaščito interesov slovenskih občanov. V bistvu so ti pustolovci na popolnoma isti liniji kot italijanski šovinisti, s katerimi marljivo tekmujejo v kampanji za razkosanje Svobodnega tržaškega ozemlja.

TRNOVICA

Že pred več kot enim letom je občina popravljala cesto, ki veže naše vas z glavno cesto, toda dela še vedno niso dokončana. Pri širjenju ceste so podrli obcestne zidove. Takrat so obljubili — in to bi morali tudi v resnici napraviti — da bodo ob cesti zgradili nove zidove. Toda o tem ni še nobenega sledu. Zaradi tega so vaščani zelo nezadovoljni. To bi morala občinska uprava tudi upoštevati in čim prej poskrbeti za ureditev ceste in za zgraditev omenjenih zidov.

SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE SO SPREMENJILI V NEZAKONITO VOJAŠKO OPORIŠČE

Anglo-ameriški okupatorji neprestano uničujejo naše kmetijstvo

Nadaljujejo se rekvizicije in razlastitve - Kdaj bodo izplačali odškodnino za razlaščena zemljišča pri Občinah in pri Briščkih? - Zakaj nočejo poenostaviti formalnosti pri izplačevanju odškodnine? - Titovci so sokrivi, da okupatorji uničujejo našo zemljo, zato njihova "Kmečka zveza" ne more govoriti o borbi za zaščito kmetov!

Kamor koli gremo, po bližnji tržaški okolici ali po oddaljenejšem podeželju, bodisi po Krasu, ali po Bregu, ali po Miljskih hribih, povsod se nam nudi ena in ista slika: hiranje našega kmetijstva. Povsod kmetje tožijo: «Naše kmetijstvo je obsojeno na propast. Zgodovina ve povedati, da so včasih pokončevale poljedelstvo jate kobilic, ki so priletele bogve od kod. Danes kobilic ni več, pač pa so tanki, topovi, kamioni in druga motorna vozila angloameriških okupatorjev, ki so se na nezakonit način vsidrali na našem Ozemlju in, kakor vse kaže, nimajo najmanjšega namena oditi z njega. In ta vozila uničujejo naše kmetijstvo.»

Kot da bi Angloameričanom ne bile dovolj številne kasarne, ki so jih na raznih krajih našega področja zgradili italijanski fašisti, so zasedli še številne šole in druge zgradbe, ki so bile postavljene v miro ljubne ali celo človekoljubne namene, zgradili so si celo vrsto hiš, vojašnic, skladišč in garaž, igrišč in zabavišč ter podobnih objektov.

Ni bilo dovolj, da so razlastili številne kmete, da so jih takorekoč s pomočjo zakona spodili s svojih polj in travnikov, katere so tako skrbno obdelovali in čistili iz leta v leto in iz katerih so črpali, to kar so nujno potrebovali za svoj življenjski obstoj. Rekvirirali so tudi širok pas zemlje, ki se razprostira preko vsega Krasa od Nabrežine do Bazovice in še dalje.

Malokje so doslej izplačali odškodnino bodisi za razlaščena, kakor tudi za rekvirirana zemljišča. Za dosego izplačila si morajo prizadeti kmetje nabaviti najrazličnejše dokumente od katastralnih do zemljeknjižnih izpiskov intavolacij itd. Pomisliti moramo, da je vse to združeno z občutnimi stroški. V neštetih primerih zbirajo tozadevne podatke razni «izvedenci», katere seveda interesenti dokaj mastno plačajo. Mnogo je primerov, ko sploh prizadeti ne morejo dvigniti odškodnine, zato, ker niso v redu vpisi v zemljiško knjigo in druge podobne formalnosti. Seveda se v teh primerih nihče od gospodov, ki načelujejo Vojaški upravi, ne zgane za to, da bi prišel prizadetim kmetom na pomoč,

V zadnjem času so ponekod znižali odškodnino za rekvirirana zemljišča. Nam še niso znani razlogi, s katerimi utemeljujejo ta-le ukrep. To je naredila vojaška oblast, odredila je kljub temu, da stalno naraščajo cene življenjskim potrebščinam, kakor tudi krmi za živino. Tako so n. pr. nekaterim prizadetim kmetom v Trebčah znižali odškodnino za več kot polovico. Nekemu kmetu iz Briščkov so potem, ko je moral trikrat v Trst za to, da je pripravil vse potrebne dokumente, izplačali 1.200 lir odškodnine!

Navadno se dogaja, da prihaja cenilec, ki ga imenuje vojaška oblast na kraj, ki je bil poškodovan po vojaških vozilih več tednov in včasih celo mesece za tem, ko je bila škoda povzročena. Tako pozno pride kljub temu, da je bil merodajni urad za odškodnino pravočasno obveščen. Povsem razumljivo je, da razadi tega ne more pravilno in pravično oceniti povzročene škode. V mnogih primerih vojaška vozila pomandrajo mlada drevesca in grmovje, katera nato bodisi lastniki, v večini primerov pa drugi ljudje posekajo in odnesejo stran. V mnogih primerih odnesejo celo korenine, tako da ni več nobenega izgleda za to, da bo na opustošenem kraju še kdaj zraslo grmovje odnosno drevo. Povsem razumljivo je, da vsega tega cenilec ne vidi in, da zaradi tega ne more pravično oceniti. Prav zato pa je utemeljena naša trditev, da povzročene škode niso nikoli pravilno ocenili in izplačali dejanske odškodnine.

Na Občinah so že več kot pred enim letom razlastili številne kmete. S pomočjo nekega zastarelega kraljevega zakona so openskim kmetom odvzeli nad 7 hektarov zemlje ter na njej zgradili ameriško športno igrišče. Se danes jim ni nihče izplačal odškodnine. Nekoliko kasneje so s pomočjo istega zakona — ki bi na našem Ozemlju ne smel veljati — razlastili tudi številne kmete iz Briščkov. Vzeli so jim okrog 6 hektarov zemlje. Tam sedaj gradijo razna skladišča in garaže za vojsko. Tudi tem prizadetim kmetom ni še nihče izplačal odškodnine.

Marsikaj bi se lažje doseglo, če bi bili vsi kmetje organizirani v svoji stanovski organizaciji. O tem ni nikakšnega dvoma.

Nemogoče je pričakovati od titovske «Kmečke zveze», da bi se uspešno in brezkompromisno borila za koristi kmetov. Dejstvo je, da so titovci sokrivi položaja, ki vlada na našem Ozemlju. Oni skupno z De Gasperijem trgajo mirovno pogodbo. Oni, skupno z De Gasperijem, so krivi, da so še vedno pri nas okupacijske čete. Če bi vladajoči kliki v Rimu in Beogradu spoštovali mirovno pogodbo, bi prav gotovo bilo v celoti uresničeno Svobodno tržaško ozemlje in bi ga zato angloameriške okupacijske čete morale že zdavnaj zapustiti.

Prav zato ne smejo naši kmetje nasedati lažnivim prerokom, ki se jim približujejo v najrazličnejših oblačilih. Ne smejo verjeti slepilnim geslom «Kmečke zveze», kajti ta gesla so že v kali lažniva in škodljiva resničnim interesom kmetov.

Počitniška kolonija pri Banih je še vedno rekvirirana

Popoln neuspeh titovskega "Slovenskega športnega društva"

Stadion "I. maj" dajejo na razpolago italijanskim iredentističnim in fašističnim športnim organizacijam ter celo okupatorskim četam - Poskusi, da bi ustanovili nogometne ekipe v Bazovici, Lonjerju in na Opčinah, so popolnoma propadli

Nismo se motili, ko smo pisali, da se v titovskih organizacijah nekaj krha. V vsakem primeru smo bili prepričani in kakor smo tudi danes, da se bo v kratkem vse razsulo.

Isto usodo smo prerokovali tudi za titovsko športno organizacijo in res, prišel je čas, ko se je razblinila v nič. Čeprav so v avgustu in septembru lanskega leta skušali na vse načine skrpucati skupaj kako moštvo, jim stvar ni uspela niti v krajih, kjer je prejšnjo sezono obstajalo nogometno moštvo, kot na pr. v Bazovici in na Opčinah. Izgubili so tudi v Lonjerju, kjer so iz potrebe prišli iskat z avtomobilom reci in piši dva igralca.

Cesarske dirke so se posluževali takih ljudi.

Na to so se približevali starejšim slovenskim športnikom in mislili so, da bodo skupno z mlajšimi kaj dosegli. Vse jim je spodletelo in sedaj lahko govorimo o popolni zrušitvi titovske športne organizacije na našem Ozemlju. Počasi so se poglabljali v brezno, iz katerega ne morejo ven. Začeli so dajati na razpolago CONI-ju svoj stadion pri Sv. Ivanu, katerega se poslužujejo moštva najbolj zagrizenih šovinističnih struj, kot n. pr. fašistična «Fiamma», «Fiaccola», «Edera Cavana» in dr. V zadnjih časih pa ga dajejo celo na razpolago okupatorskim četam za njihovo športno udejstvovanje.

Pri raznih športnih nastopih po Jugoslaviji pa so vabili prave fašistične elemente, katerim so mastno plačevali in tako odjedali kruh sestradanemu jugoslovanskemu ljudstvu.

Vse tako njihovo početje jih je do kraja razkrinkalo tudi še pri tistih Slovencih, ki so jim v športu še v dobri veri sledili. Niti v eni slovenski vasi jim ni uspelo spraviti vkup enajstorico in nameravano «Slovensko športno društvo» v Trstu, v katerem naj bi bilo več panog, se sploh ni ustanovilo, čeprav so bili razni kolovodje za to mobilizirani ter so nekaterim športnikom zagotavljali znatno odškodnino in luksuzne avtomobile za potovanja ob priliki nastopov.

Po popolnem razsulu titovske športne aktivnosti se postavlja pred nas naloga, da še bolj oživimo v naših vaseh ljubezen do športnega udejstvovanja ter da stremo vsakršne pojave titovstva v naših društvih. Kaj nam je storiti, da bomo kos svoji nalogi? Ustanavljati moramo športne krožke po vseh naših vaseh,

Z dobro organizacijo lahko zajamemo skoro vso mladino ter z ne prevelikimi stroški lahko ostvarimo zelo priljubljene panoge športa; n. pr. v lahki atletiki, ki zajame celo vrsto raznih udejstvovanj, lahko mobiliziramo in v te pripravimo tekmovanje ene vasi proti sosednji vasi.

Po naših vaseh obstajajo vse možnosti za široko razvijanje športnega udejstvovanja. V vaseh kot so Opčine, Dolina, Ricmanje, Trebče in dr., je možno postaviti odlične motoristične skupine ter jih zediniti v pravi ljudski motoklub.

Najvažnejše množično športno udejstvovanje pa je nedvomno v planinsko-izletniški panogi. V tem se človeku nudi mnogo zdravega razvedrila in spoznavanje novih lepih krajev. V tem primeru bi morali krajevni športni krožki od časa do časa prirejati primerne izlete, za katere bi mogli vzbuditi zanimanje najširših množic.

Potrebno je tudi, da se športni krožki pozanimajo za letni oddih članov krožka in ljudi okoli tega ter da nudijo v vsakem primeru najrazličnejša in delovnim ljudem dostopna športna razvedrila.

V takem širokem obsegu, v gojenju tistih športnih panog, ki so dostopne slehernemu delavcu, s približevanjem vseh ljudi, z našim dobro urejenim delom, brez zahrbtnosti, ki se je poslužujejo razne nacionalistične struje bomo res uživali zaupanje in z veselejem uresničevali naloge, ki smo si jih postavili, ter onemogočili vsakršno športno organizacijo titofašistov po naših vaseh.

POGOVOR Z BRALCI

Vinogradnik z Goriškega. — Letos moram nujno pognojiti vinograd, toda nimam hlevskega gnoja. Zato bom prisiljen kupiti umetna gnojila. Katera umetna gnojila bi bila primerna za gnojenje. Omenim še, da je zemlja v vinogradu ilovnata in zelo pusta tudi zato, ker ni bila že dolgo let pognojena.

— Superfosfat in apneni cianamid bi bila najprimernejša. Toda ker je zemlja zelo pusta, nujno potrebuje nekaj humusa, zaradi česar nastaja vprašanje, če bodo sploh koristila umetna gnojila. Bojimo se, da bodo pusčobo še povečala. Zato bi morali gledati na to, da pognojite tudi s hlevskim gnojem. Če pa tega zaenkrat v resnici ne morete storiti, potem vam svetujemo, da vsejete poleti med trte deteljo «inkarnatko», katero bi prihodnjo pomlad (aprila ali maja) podkopali.

T. V. Trst: — Mnogokrat slišimbesedo darwinizem, toda ne vem kaj pomeni.

— Darwinizem pomeni Darwinov nauk o gledanju na živo naravo. Ta nauk se imenuje tako po velikem angleškem raziskovalcu Charlesu Robertu Darwinu, očetu moderne descendenčne teorije, t. j. nauka o razvoju vrst in izvora človeka. Darwinizem je postavil temelje napredku na znanstveni podlagi. Po njem je človek prenehal biti izjema v naravi in je postal najvišji člen v dolgi razvojni verigi, ki veže ves živi svet.

KOVČEG

FRANCAIS LAFAGE

Francoski partizan-invalid, ki se ne more več boriti v partizanskih vrstah proti Nemcem, se posveti ilegalnemu delu. Prvič je dobil nalogo, naj prenese v kovčegu večjo količino letakov z zahtevo, da francoski delavci ustavijo proizvodnjo za nemške okupatorje.

Kovčeg postaja vsak trenutek težji. Vendar v splošnem ni težek, jaz pa si ne morem kaj, da ne bi nenehoma mislil nanj. Na to, n. pr., da mi je ovratnik pretesen, sploh ne mislim, kakor mi ne hodi na misel to, da me čevlji tiščijo, in da se mi nogavice neprestano spuščajo. Če bi mislil na te stvari, bi si moral nepretrgoma popravljati nogavice in sezuvati čevlje, kar mi pa še na misel ne pride. Kovčeg pa me nekako stalno teži in se čudim, kako tega nihče ne opazi.

Pred postajo stoje trije vojaki. Dolgo me gledajo, zdi se mi, da imajo oči uprte naravnost v kovčeg. Jaz pa se ne ustavljam, marveč stopam dalje, postavljam eno nogo pred drugo in imam občutek, da šepam bolj nerodno kakor ponavadi.

Pet tisoč letakov leži zdaj v mreži nad vagonskim sedežem. Visijo mi tako rekoč, nad glavo, jaz pa se bolj umikam v kot.

Nasproti mi sedi star gospod s čepico, na kateri vidim nekakšno značko. Mož ima brke kakor Petain in mi ni nič všeč.

Huduje se name, ker mu je moja iztegnjena noga v spotiko. Enkrat jo je sunil v stran, se presedel, mene pa je ošinil z jeznimi očmi. Potem se je nekako pomiril, razgrnil pred seboj «Combats», zoprni organ milice v vsej njegovi nobuhlosti.

Od časa do časa razgrne list, pa ga zopet zgane. In bulji vame...

Nas oddelek je poln potnikov. Blizu mene sedijo trije mladeniči mojih let in zbijajo šale. Poteg te družbe sedi debela gospa, ob nji pa zaljubljen par.

Med Laonom in St. Etiennom se je iztiril vlak. To je bil nemški vlak. Moramo čakati. Zvočniki vpijejo: «Achtung, Achtung!» Nato zopet: «Pozor na Givors, Rue-de-Gier, Saint Chamond, St. Etienne!» Lokomotiva žvižga... vlak pa se ne premakne z mesta.

To traja zdaj že približno debelo uro. K sreči sem računal z zamudo.

Moj vis-à-vis udarja nestrpno z nogo po tleh. Debelušna gospa postaja nervozna. Mladeniči so ubrali popevko v troje. Samo zaljubljenca sta ostala, kakor sta bila. Ne briga ju to, kar se dogaja okoli njiju. To traja dolgo, dolgo predolgo. Naposled: paf! Udrihati začno po maquijih, francoskih partizanih.

«Čas je, da bi nam že dali mir! Čemu vse to! Jaz imam danes toliko sestankov... Moji opravki».

Preteklo noč so bili ustreljeni trije mladeniči, ljudje pa ne razumejo tega, nočejo čakati, mudi se jim, še uro zamude prenašajo s težavo. To upiranje je bedasto in neprikladno.

Zdajci se je moj vis-à-vis vmešal v pogovor. Težko je začel, ali odkar je odprl usta, ga ne more nihče več ustaviti. Izraža se zelo natančno... Splošno odobravanje. Celo zaljubljenca mu prikimujeta, čeprav ju ne zanima politika niti kaj drugega.

Mene natančno motri in govori z naraščajočo vnemo. Imam vtis, kakor da meri s svojimi besedami name.

«Kadar nisi v zadnji svetovni vojni hotel iti na bojišče, kaj si bil?»

«???».

«Dezerter, seveda. A kaj so danes tisti, ki se otepajo Nemčije, tisti, ki beže k partizanom, kjer jih mi k sreči polovimo, kaj so danes ti? Dezerterji, seveda! Z njimi je treba tudi ravnati, kakor se ravna z dezerterji. Treba jih je ustreliti!»

«Res je, kar govorite, dragi gospod!», pritrjuje debela ženska.

(Nadaljevanje sledi)

Življenje in delo v deželah socializma

NOVA VELIKA ZMAGA V ZSSR: PREKORACEN NACRT ZA LETO 1952

Centralni statistični urad v ZSSR je objavil podatke o realizaciji načrta za razvoj državnega gospodarstva v ZSSR v letu 1952. Iz teh podatkov je razvidno sledeče:

Načrt za industrijsko proizvodnjo je bil izvršen za 101%. Proizvodnja je za 11% večja od leta 1951. Tudi po kakovosti je na boljšem. Proizvajalnost dela delavcev v industriji se je povišala za 7%; stroški za proizvajanje pa so se znižali za 8%.

Iz podatkov, ki se nanašajo na socialistično kmetijstvo pa je razvidno sledeče:

Površina obdelanega polja se je v letu 1952 povečala za 2.765.000 ha v primeri z letom 1951. V letu 1952 so posejali z žitom 3.320.000 ha več kot leta 1951. V preteklem letu so v ZSSR pridelali 8 milijard pudov žita.

KOREJSKI PISATELJI IN LIKOVNI UMETNIKI USTVARJAJO UMETNINE

Kljub vojni in pogostemu bombardiranju so korejski likovni umetniki in literati ustvarili umetnine velike vrednosti. Po večini se te umetnine nanašajo na borbo proti ameriškim interventistom in singmanrijevcem. Po podatkih, ki jih je objavilo Združenje likovnih umetnikov in literatov je bilo v preteklem letu objavljenih nad 1.300 literarnih del. Ob priliki kongresa narodov za mir so korejski pesniki objavili veliko zbirko pesmi o miru. Slikarji in kiparji so v letu 1952 izdelali okrog 1.800 del; skladatelji so uglasbili 400 pesmi; dramaturgi so priredili 60 odrskih del; mlada korejska kinematografija pa je izdelala 40 različnih filmov.

POVECANJE PETROLEJSKE PROIZVODNJE V L. R. MADŽARSKI

Pred letom 1945. je Madžarska izkoriščala 6 izvirkov nafte odnosno ležišč podzemnega plina. Od leta 1948 izkorišča še drugih 6 ležišč. Nadaljnja raziskavanja so odkrila nova tovrstna bogastva v podzemlju.

POVISANJE PLAC V L. R. POLJSKI

Z odlokom z dne 3. januarja t. l. so bile povišane osnovne plače delavcem in sicer od 12 do 40%, razne doklade pa so povišane za 20 odst. Tudi pokojnine socialnega zavarovanja so bile povišane in sicer za povprečno 46%; štipendije za dijake srednjih in višjih šol ter družinske doklade pa so povišane za povprečno 25%.

Romunski narodni plesi. Na sliki vidimo slikovite narodne noše. Ljudska oblast skrbi za razvoj narodnih tradicij

OB OBLETNICI NJEGOVE SMRTI

PUŠKIN pesnik svobode

10. februarja 1837. je umrl ruski narodni pesnik A. S. Puškin.

Studiral je v Carskem selu in bil po maturi tudi tam nameščen. Ravno zato je poznal vso gnilobo takratnega samodržtva in se proti temu tudi boril.

Leninu je bil Puškin najbolj priljubljen pesnik, ker je njegov revolucionarni duh v pesništvu obsojal nasilje, tlačanstvo, zatiranje, carski absolutizem ter takratno vladajočo družbo.

Puškin je bil tudi navdihovalec nove mlade napredne družbe, katera je začela borbo za strmoglavljenje carskega absolutizma.

Zato je bil mladini zelo priljubljen, s strani vladnih krogov pa zasovražen.

Neizmerno je ljubil rusko kulturo, njene tradicije in njeno literaturo. Predvsem pa je ljubil svobodo. Vse to je zlasti lepo izpričal v pesmi «Lep spomenik sem si zgradil...», kjer pravi med drugim:

«Ne, ves ne bom umrl. Telo segnije v jami,
a v pesmih bo moj duh preživel mnogo let...
In dolgo bo moj rod ljubeče me pozdravljal,
ker sem svobodo pel v okrutnih dneh verig,
ker s svojo pesmijo dobroto sem proslavljal
in padlim bil sem priprošnjik».

Kako jasno je videl bodoče boljše dni, je razvidno iz tega, da je kljub cenzuri sporočal zatiranem sledeče: «Vaše trpljenje ne bo zaman, vaših misli vzvišeno prizadevanje ne bo propadlo, trdno verujte v boljše čase, prišla bo zaželena doba.»

Orodje v borbi proti barantanju

(Nadaljevanje z 2. strani)

stališča do Vidalijevega predloga. Pred nevarnostjo razkosanja se socialdemokrati sklicujejo na akcijo, ki naj bi jo imela v teku socialdemokratska Internacionala, ki je imenovala komisijo za «preučevanje tržaškega vprašanja». Komisija se misli posvetovati tudi s titovci in je sestavljena iz strank, ki odkrito podpirajo beograjsko kliko.

Kar se tiče PLI, so se ob priliki znanih ameriških odkritij iz Beograda o načrtu za razkosanje izjavili za trajno bivanje ameriških čet v Trstu z izgovorom, da morajo braniti Trst pred nenadnim napadom Tita, kot da Američani ne bi bili v Trstu prav za to, da podpirajo beograjsko kliko.

Titovci

V uvodniku, objavljenem dne 29. novembra v titovskem glasilu «Il Progresso» in 30. novembra v «Primorskem dnevniku» je bilo v zvezi z Vidalijevim predlogom rečeno, da «govori sedanji predlog o neposredni začasni upravi Varnostnega sveta v STO še mnogo bolj neprikrito o namenu Rusije, da se neposredno vmeša v tržaško vprašanje...» Nekoliko dalje pa, da ima ta predlog namen «povečati trenja med Italijo in Jugoslavijo», dočim bi bilo mogoče rešiti tržaško vprašanje z neposrednim sporazumom med Italijo in Jugoslavijo.

Titovci se upirajo Vidalijevemu predlogu, kot so se upirali vsakemu koraku za uveljavitev mirovne pogodbe, za združitev obeh con, kajti oni so zapustili pozicijo STO in zavzeli ono o neposrednem sporazumu med Titom in De Gasperijem, o «kondominiju» in sedaj o razkosanju s katerim se kljub nasprotnim demagoškim krikom Beograd strinja, kar nam dokazuje vsa njegova politika v coni B, kjer so praktično uvedli vse one ukrepe, ki so bili sprejeti v Londonu za cono A.

«Indipendentisti»

«Trieste-Sera», glasilo Fronte za neodvisnost, je dne 24. januarja 1953. pisal sledeče: «...takšen plagiat in drznost ne smeta biti zamolčana. Vidali je prepisal, in slabo prepisal našo pobudo. Prepisal jo je slabo, ker jo je napravil težavnejšo in praktično nemogočo za izvedbo...»

Predlog «Fronte», ki naj bi ga bil Vidali prepisal, naj bi bil tisti, v katerem so «indipendentisti» zahtevali dogovorno in vzporedno upravo obeh con, z neizpremenjeno vojaško zasedbo.

Tu je jasno razvidno, da Vidalijev predlog nima nič skupnega s čudno zahtevo «Fronte». Čudno zato, ker vzporedna in dogovorno uprava že obstaja; kajti med gen. Wintertonom in polk. Stamatovičem vladajo najboljši odnosi.

Nobenega plagiata torej. Toda, če bi tudi bil, bi «indipendentistični» voditelji morali biti zadovoljni, da so si drugi usvojili njihov predlog. To bi moral biti celo razlog več, da bi ga sprejeli. Dejstvo pa je, da Vidalijev predlog meša načrte titovcev, katerih politiko služijo teitopendentistični voditelji. Pošten indipendentist ne more ne strinjati se z Vidalijevim predlogom, ki je danes edini izhod za vse, ki ljubijo Trst, ki želijo videti cono B združeno s cono A. In prav zaradi tega «indipendentistični» voditelji in njihov tisk, skupno s «Corriere di Trieste», nočejo o tem ničesar slišati: postali so v resnici vedno bolj odkrito titovci.

Tistim, ki zlonamerno tako mislijo, je treba odgovoriti, da vse nevarnosti za Trst izhajajo iz dejstva, da je bilo naše mesto spremenjeno v vojno bazo in dobavno pristanišče za Tita v prmieru poostrene mednarodne napetosti. Titovski general Kveder je že zahteval za Jugoslavijo pravico da «brani» (to je zasede) Trst v primeru vojne. Američani se s tem strinjajo. To se pa ne bi moglo zgoditi, če bi se za STO določila rešitev miru, mednarodnega pomirjenja, tudi če začasna rešitev, kot je ona, ki jo predlaga naša Partija.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

VELIK USPEH NEDELJSKEGA ZBOROVANJA V KINU "FENICE"

Manifestacija proti sleparskemu zakonu in proti razkosanju Tržaškega ozemlja

Govori tov. Vidalija, Teinerja in Marije Bernetičeve - Prisrčen sprejem italijanskega socialističnega poslanca Tolloya - Solidarnost tržaških Slovencev z italijanskim ljudstvom, ki se bori za ohranitev republiške ustave in demokratičnih svoboščin

Ogromno število ljudi se je udeležilo nedeljskega zborovanja v kinu «Fenice». Bila je to velika protestna demonstracija in solidarnost našega ljudstva, Slovencev in Italijanov z italijanskim delovnim ljudstvom, ki se bori proti sleparskemu volilnemu zakonu. To zborovanje je bilo tudi demonstrativni odpor proti vsakemu razkosanju STO, ki bi ga lažje izvedli zainteresirani demokrščanski elementi in njihovi pajdaši, če bi jim uspelo zatreti demokratično republiško ustavo.

Vodila je zborovanje tovarišica Bernetič Marija-Marina. Predsedstvo so sestavljali gori najavljeni govorniki, nekateri člani Izvršilnega komiteja naše Partije, tov. Benini, sekretar tržaške federacije PSI, ter zelo prisrčno pozdravljeni tov. Giusto Tolloy, socialistični poslanec v italijanskem parlamentu.

Po nastopu godbe Rinaldi je tovarišica Marina otvorila zborovanje. Opisala je na kratko njegov velik pomen in nato podala besedo tov. Teinerju, ki je med drugim podčrtal zlonamernost italijanskih vladnih krogov, ki skušajo na vsak način zatreti vse pridobitve delavskih sil. Hoteli bi streti zavezništvo med PSI in PCI, ki enotno nastopata v borbi za obrambo demokracije in pravic delovnega ljudstva. Naša enotnost ne more biti strta, je podčrtal govornik, ker se borimo enotno s tistim delom ljudstva, ki je jedro prave domovine in ki s svojim delom predstavlja bistveni faktor njenega obstoja. Nadalje je dokazal, da je danes De Gasperi faktično pripravljen na razkosanje STO ter na prepustitev cone B Titovi Jugoslaviji.

Tovarišica Marina je spregovorila v slovenščini in izjavila, da so številni Slovenci, ki so se udeležili zborovanja, dokaz široke solidarnosti z italijanskim ljudstvom, ki se danes bori za ohranitev demokratičnih pravic. Vso našo podporo bomo dali italijanskemu ljudstvu v njegovi sedanji težki borbi, ker so uspehi italijanskega ljudstva tudi naši uspehi

Tov. Vidali je pozdravil in se zahvalil za res veliko udeležbo in razumevanje našega delovnega ljudstva za solidarnost Slovencev in Italijanov STO, ki bodo vsestransko podprli borbo italijanskega ljudstva.

Ko je govoril o Balkanskem sporazumu je Vidali poudaril da bo De Gasperi imel dostop v Balkanski blok kot manjvredni član tega atlanskega priveska, le pod pogojem, da bo hlapec hlapca Tita. Govornik je dal točen pregled o pripravah vojne ter podčrtal poostritev sedanjega položaja. Danes menjavajo ustave po raznih deželah atlantskega pakta z namenom, da bi izločili soodločanje ljudstva ter tako pripravili novo vojno. Tudi pri nas hočejo zatreti ljudsko voljo, da bi zadušili odpor proti razkosanju našega Ozemlja. Za dobrobit našega Ozemlja je danes edina pravilna in možna rešitev, da se pri nas postavi po našem predlogu zahtevana civilna uprava, enotna za obe coni ter odgovorna Varnostnemu svetu. OZN. To moramo zahtevati, da dokažemo velesilam, da je tržaško in istrsko ljudstvo proti vsakršnemu razkosanju in barantanju za naše Ozemlje. S tem nam bo zagotovljen mir in si bomo lahko ustvarili boljše pogoje življenja. Odpravljeno bo na našem Ozemlju vojno oporišče in s tem tudi velika vojna nevarnost. Ta predlog ne more odkloniti nihče, ki je resnično za mir, ne glede na to, kakšno končno rešitev si želi za Tržaško ozemlje.

Ponesti je treba naš predlog do najširših slojev, pozanimati vse, ki so resnično zaskrbljeni za usodo Ozemlja, ter jih pridobiti za konkretno akcijo, da s tem preprečimo barantanje in vsako nevarnost za naše Ozemlje.

Delavci CRDA nadaljujejo borbo za zaščito kolektivne pogodbe

Od 3. februarja je ukinjeno vsako izredno delo v ladjedelnicah Borba nameščencev Javnih skladišč - Odpusti z dela v Konopljarni

Tržaški delavci so gledali in še gledajo na težke spore v ladjedelnicah CRDA in v javnih skladiščih kot na vprašanja, ki se ne omejujejo le na omenjena podjetja, temveč zadevajo neposredno ves tržaški proletariat. Surov napad delodajalcev — industrijcev v ladjedelnicah in posluževalcev pristaniških naprav ter tujih vojaških funcionarjev v javnih skladiščih — predstavlja v obeh primerih poizkus, kako bi ovrgli delovne pogodbe, ki so v veljavi, regulamentacijo dela, mezdne sporazume in obstoj predstavništev delavcev in nameščencev v podjetjih, skratka, kako bi oskrunili celo človeško dostojanstvo delavcev. Če bi se bili ti prvi poskusi uresničili, bi bilo v bodoče mnogo težje preprečiti nove tovrstne in podobne atentate, omejiti rastočo samovoljo delodajalcev — ki so močni zlasti po zaslugi podpore, ki jim jo nudijo vladne oblasti — v omejevanju pravic, ki so si jih delavci priborili. Težko bi se bilo boriti za ohranitev delovnih pogodb, norm in odnosov do dela; kajti delodajalci bi bili delcma že uvedli v podjetjih zatiralne pogoje fašističnega tipa.

To nevarnost so kaj kmalu uvideli delavci in nameščenci bodisi v ladjedelnicah kakor tudi v javnih skladiščih brez razlike na sindikalno ali politično pripadnost. Odločno so se postavili po robu samovolji delodajalcev.

Že s prvega početka pa je bilo jasno, da se skriva za disciplinarnimi odredbami glede zakasnitev v ladjedelnicah in za vprašanji stalnosti v javnih skladiščih tudi volja po prekomernemu izkoriščanju, s katero so navdihnjene odgovarjajoče direkcije.

Posebnega podčrtanja je vredna enotnost, ki vlada v vrstah zainteresiranih delavcev, in solidarnost, ki jo do prizadetih izražajo vsi tržaški delavci, posebno pa pristaniščniki.

Že od 3. februarja je ukinjeno vsako izredno delo v vseh ladjedelnicah. Če ne bo prišlo do zadovoljive rešitve, bo borba delavcev prav gotovo zajela še širši obseg.

31. januarja je bila 24urna protestna stavka petrolejskih delavcev zaradi tega, ker petrolejski mogotci odločno zavračajo vse predloge za rešitev spora. Tržaška Delavska zbornica se ni odzvala pozivu Enotnih sindikatov. Kljub temu so stavkali skoraj vsi delavci in je bila čistilnica v Žavljah popolnoma mrtva. Le uradniki so igrali vlogo stavkokazov.

V tržaški konopljarni so v zadnjem tednu odpustili z dela 11 delavcev in delavk. Zveza enotnih sindikatov je napravila potrebne korake za zaščito prizadetih.

Obvestilo ES in Zveze malih posestnikov

Opozarjamo vse člane Zveze malih posestnikov, člane Zveze enotnih sindikatov, in vse male ter srednje posestnike, najemnike, kolone in polovinarje, kakor tudi delavce in uradnike, da morajo na podlagi veljavnih uredb, prijaviti dohodke, ki so jih imeli v letu. 1952. To morajo napraviti do 31. marca t. l.

Ta zakon, ki je bil uveden preteklo leto tudi na našem Ozemlju (Vanonijev zakon) določa, da mora vsak posameznik vsako leto prijaviti finančnemu uradu svoje dohodke.

Že lani je Zveza malih posestnikov imela izvedenca, ki je dajal vsa potrebna navodila. Ta je izpopolnjeval tudi obrazce za prijavo.

Tudi letos je Zveza malih posestnikov poskrbela za to. Isti izvedenec bo na razpolago zainteresiranim strankam tudi letos. Uradoval bo na sedežu Zveze v ulici Zonta 2, I.

Opozarjamo tudi vse male in srednje kmete ter druge zainteresirance, da Zveza neposrednih obdelovalcev zemlje, (Federazione provinciale coltivatori diretti), ki ima svoj sedež v ulici Roma 20, razpošilja kmetom vabila, naj prijavijo svoje dohodke pri njej. Toda znano je, da ta organizacija ščiti interese veleposestnikov in kapitalistov, zato ne bo nikoli ščitila interesov malega in srednjega kmeta.

Vse tiste kmete in delavce, ki so lani prijavili svoje dohodke v našem uradu vabimo, naj to store tudi letos. Le tako so lahko gotovi, da bo prijava pravilno izvršena. Vsak interesent, ki pride v naš urad z namenom, da prijavi dohodke, naj prinese s seboj tudi davčne kartele za leto 1952.

Zveza malih posestnikov
Zveza enotnih sindikatov

Za teden dni

Sobota, 7. Rihard (Prvi kraj...
Nedelja, 8. Janez;
Ponedeljek, 9. Apolonija;
Torek, 10. Viljem;
Sreda, 11. Marija (lurška);
Četrtek, 12. Evlalija;
Petek, 13. Katarina.

ZGODOVINSKI DNEVI

7. 1809 se je rodil Majar-Z... ski, narodni buditelj Slov... cev na Koroškem in pisat... umrl je leta 1892.
8. 1849 je umrl v Kranju ... večji slovenski pesnik Fra... Prešeren. *Na ta dan pra... je slovenski narod svoj ... turni praznik.*
9. 1921 so fašistične škvadre ... padle, oropale in zažg... uredništvi listov *«DELO» «LAVORATORE».*
10. 1837 je umrl največji r... pesnik A. S. Puškin. Rojen ... bil leta 1799.
11. 1809 se je rodil veliki bi... Charles Darwin. Umrl je ... ta 1882.
12. 1917 je izbruhnila v Ru... meščansko-demokratična ... volucija.

RADIO ODDAJ...

TRST II.
Val. dol. 306,1

SOBOTA: 13. Sramel kvinte... pevski duet - 13.30 Kulturni ... zornik - 19. Pogovor z ženo - 2... Koncert violinista Alberta D... melja.

NEDELJA: 8.45 Kmetijska ... daja - 11.30 Oddaja za najm... še - «Čudežna škatlica» - 1... Od melodije do melodije - ... Glasba po željah - 15. Naša ... lina pred mikrofonom - 19. ... filmskega sveta - 21.30 Izbr... lirika - 21.40 Verdi: «Otello» ... in 2. dej.

PONEDELJEK: 13. Vok... duet in harmonika - 13.30 Ku... turni obzornik - 19. Mamica ... poveduje - 20. Koncert pianis... Silve Hrašovec - 21. Književn... in umetnost - 22. Verdi: «Ote... 3. in 4. dej.

TOREK: 13. Glasba po želj... 19. Tehnika in gospodarstvo ... 20. Slovenski motivi - 21. Č... mo za vas - 22. Čajkovski: S... fonija št. 5.

SREDA: 13.30 Kulturni ob... nik - 18.15 Koncert bariton... Marjana Kosa - 19. Zdravn... vedež - 20.30 Šola in vzgoj... 21.30 Vokalni kvartet - 22. K... cert violinista Ljudevita Do... nyja.

ČETRTEK: 19. Slovenščina ... Slovence - 21. Radijski ode... Hemequin: «Moje dete», ves... igra v 3 dej. — nato Glasba ... revij.

PETEK: 13. Glasba po želj... 19. Kraji in ljudje - 20.30 T... ški kulturni razgledi - 21. K... cert pianista Gabrijela Dev... ka - 21.20 Zgodovina pomorst... 22.45 Slovenski zbori.

ŠPORT

NOGOMET

I. kategorija: Opčina - Ro... v Trebčah ob 15: Costalung... Pristaniščiki v Boljuncu ob ... Sv. Marko - Picchettini v Treb... ob 10.30; Vesna - Frausin v ... brežini ob 10.30; Arzenal - ... denj v Boljuncu ob 14.30. Te... Rožandra - Primorje PK je ... nešena.

II. kategorija: Cebulec - Na... žina v Trebčah ob 13.15; S... luka - Trebče v Boljuncu ... 10.30; Aurora - Opčine B v ... ljuncu ob 12.30 Rojan B - U... v Nabrežini ob 12.30. Po... Greta.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

VSI SVETOVALCI OBSOJAJO TERORISTIČNI ATENTAT

Tov. Poletto protestiral pri predsedniku pokrajinskega sveta, poslanec Beltrame pri prefektu

GORICA — V torek, 3. februarja je bila prva redna seja mestnega občinskega sveta po izvolitvi ožjega odbora in župana. Za to sejo je vladalo veliko zanimanje, zlasti še zato, ker je bilo znano, da se bo na njej govorilo o podlem terorističnem napadu na slovensko [illegible] v ulici Randaccio 22. Že v uvodu svojega govora je župan dr. Bernardis obsodil bombni napad na to slovensko ustanovo ter poudaril, da je imel očividno namen motiti javni red in mir v mestu ter podžgati narodnostno nestrpnost med slovenskim in italijanskim prebivalstvom v Gorici. Kljub temu da predstavlja omenjeni napad resno nevarnost zlasti za nemoten razvoj slovenske manjšine v Gorici, ga je skušal župan v svojem govoru nekako omiliti s tem, da je govoril o «papirnati bombi», ki v resnici ni povzročila velike škode, katera je «pravzaprav že popravljena».

Takoj za županom so govorili svetovalci titovske fronte in SDZ. Bodisi eni kakor tudi drugi so kaj kmalu zdrknili na opolzka šovinistična tla. Nikakor pa niso kategorično obsodili politike, ki jo vodi De Gasperijeva vlada do slovenske manjšine, kar bi bili morali storiti. Obsoditi bi bili morali dejstvo, da sedanja italijanska vlada noče spoštovati 6. člena republiške ustave, ki ščiti interese prebivalcev manjšin. Zlasti titovska predstavnika sta si prizadevala, da bi izzvala pri Slovencih iredentistični duh, namesto, da bi pozivala k borbi za pravice, ki jamčijo nemoten razvoj bodisi na političnem, socialnem ali na kulturnem poprišču, s pomočjo demokratičnih ljudskih množic, ki se v Italiji borijo za iste vzvišene cilje.

Komunistični svetovalec tov. Batti je posebno ostro obsodil napad ter podčrtal, da je nepravilno kakršno koli omiljevanje, predvsem zato, ker so tudi v preteklosti Slovenci mnogo trpeli

Tov. Poletto, sekretar federacije in član pokrajinskega sveta je šel osebno k predsedniku pokrajinskega sveta Culotu, kjer je protestiral zaradi napada. Poslanec tov. Beltrame pa je protestiral pri goriškem prefektu, pri katerem je zahteval, naj oblasti napravijo potrebne korake zato, da izsledijo napadalce.

Naknadno smo izvedeli, da je v noči med 1. in 2. februarjem, okrog 3. ponoči eksplodirala druga bomba na dvorišču lesnega skladišča Hvala v ulici Bgt. Pavia 30. Zelo čudno je, da o tej eksploziji ni poročal noben časopis, saj ga je pripisovati enakemu namenu kot eksplozijo pred slovensko šolo.

Občinska uprava naj posreduje za rešitev spora v Javnih skladiščih

Solidarnost tržaškega občinskega sveta s poplavljenci na Holandskem, v Belgiji in Angliji - Intervencije o vprašanjih socialnega skrbstva

V [illegible] je bila redna seja tržaškega občinskega sveta. Na njej so razpravljali predvsem o upravnih zadevah občine. Nekateri svetovalci so se tudi tokrat dotaknili perečega vprašanj socialnega skrbstva in bede, ki vlada v našem mestu. Župan je poročal, da se bo v kratkem pričelo z razpravljanjem o Avtonomni turistični ustanovi in o proračunu Acegata za leto 1953. Svetovalec tov. Pogassi je vprašal za pojasnilo, kako je z vprašanjem poživitve ljudskih gradenj v smislu zahteve, ki so jo postavili komunistični svetovalci že marca preteklega leta. Mislil je na poživitev gradenj ljudskih stanovanj. Župan je obljubil, da se bo o tem vprašanju razpravljalo v bližnji bodočnosti.

Za tem je poročal odbornik Dulci. Med drugim je povedal, da prebiva okrog 80 družin v hišah, ki so od higijenskega urada priznane za nevarne in torej neprimerne za bivanje v njih.

Na torkovi seji so načeli vprašanje Avtonomne turistične ustanove ter finančnega načrta, ki se nanaša na grad Sv. Justa. Svetovalec tovariš Gombač je ožigosal dejstvo, da so večinske skupine onemogočile manjšini, da bi bila soudeležena pri upravljanju omenjene ustanove, odnosno, da bi imela točnejši pregled nad njenim delovanjem. Ožigosal je tudi dejstvo, da so ta in podobne ustanove brez potrebe nerentabilne, odnosno, da celo povzročajo deficit občinski upravi. Grad Sv. Justa bi prav lahko nudil upravi dokaj koristi. To velja bodisi za «Bottega del vino», kakor tudi za «Bastione Fiorito». kuhinjo in razne bifeje.

Isti svetovalec se je dotaknil tudi vprašanja namestitev osebja v omenjenih lokalih. Občinski odbor je vprašal, katerega načina se poslužuje pri namestitvah.

Tudi kulturnih prireditev na gradu Sv. Justa se je dotaknil tov. Gombač. Občinski upravi, odnosno odboru, ki vodi omenjene prireditve je priporočal, naj bi v bodoče jemal v poštev le tiste prireditve, ki so primerne za grad. Priporočal je tudi, naj bi malo bolje gledali na kvaliteto prireditev. Take nastope, ki nimajo zadostne kvalitetne ravni, naj bi enostavno izločili.

Nazadnje je tov. Gombač predlagal, naj bi sedeže odnosno stojišča primerneje uredili. Poudaril je, da so čestokrat sedeži prvega in drugega razreda napol prazni medtem, ko so stojišča prenatrpana. Zato je predlagal, naj bi v bodoče skrčili število prvih in povečali prostor slednjih ter tako omogočili številni množici, da bi z večjim užitkom sledila izvajanju prireditev.

Ker je manjšina popolnoma izločena od uprave Avtonomne ustanove za turizem, je glasovala proti sklepom, ki jih je v tem pogledu predlagala in sprejela večina.

Na tej seji je imela velik odmev borba, ki jo vodijo delavci in nameščenci ladjelnic CRDA in javnih skladišč. Na njej so ožigosali zadržanje delodajalcev in vojaških okupacijskih oblasti do pravičnih zahtev delavcev in nameščencev. Tov. Radich je še enkrat poudaril dejstvo, da če bodo še nadalje oblasti in delodajalci uporabljali silo, bodo delavci odgovarjali temu primerno. Svet je nato zahteval od občinske uprave, naj se zavzame za vprašanje in naj intervenira za njegovo čimprejšnjo ugodno rešitev.

Na tej seji je tov. Marina postavila zahtevo po napeljavi vodovoda na Trstenik. Za tem je župan govoril o velikih poplavah na Holandskem, v Belgiji in v Veliki Britaniji. Občinski svet je za tem soglasno izrazil svojo solidarnost s težko prizadetim prebivalstvom ter obljubil, da se bo zavzel za čim širšo akcijo v njegovo pomoč.

SEJA OBČINSKEGA SVETA NA REPENTABRU

Poziv svetovalcem SDZ naj ne nasedajo titovskim naklepom

Sprejete postavke volilnega programo KP - Občina bo nabavila traktor za poljedelstvo

Preteklo soboto je bila zadnja seja jesenskega zasedanja Repentabrskega občinskega sveta.

Po prečitanju zapisnika se je oglasil tov. Guštin Veljko in postavil svoje predloge glede notranjega občinskega pravilnika, ki je bil po nasvetih naših svetovalcev v večini tudi popravljen. Kljub pravilni objasnitvi tov. Guština Veljka v pogledu člena v pravilniku, da je premalo 5 minut za glasovalno izjavo in da se je v prvem trenutku strinjala tudi večina svetovalcev, sta morala naša svetovalca glasovati proti odobrenju pravilnika; in sicer iz razloga, ker je povzel besedo občinski tajnik. Sklicujoč se na zakone in paragrafe je vplival na nekatere svetovalce, ki so svoje pomisleke v tem pogledu umaknili. (Mislimo, da kar se tiče notranjega občinskega pravilnika ne bi zapadli v nobeno kršitev zakonika, tudi če bi bilo odobrenih 7 minut za glasovalno izjavo, za katero se je v diskusiji strinjala že večina sveta).

Po nekaterih formalnih poročilih, ki so se nanašali na jusarske zadeve in tudi na zahtevo občanov iz Fernetičev, ki se sklicujejo na jusarske pravice in sicer iz razloga, da so tudi njim naložena vsa davčna bremena, je občinski svet izglasoval točko našega volilnega programa, ki je bila že večkrat predlagana s strani naših svetovalcev tudi v prejšnji poslovni dobi. Gre za občinski traktor, ki bo stal 1.900.000 lir. Tov. Guštin Veljko je opomnil, da se ne bi smele dogajati v pogledu uporabe traktorja morebitne diskriminacije, ker bo ta plačan iz jusarskega fonda.

Glede lovske pogodbe naj omenimo, da bi lahko dobivali večje dohodke, če bi se uprava ob pravem času zanimala za potek roka pogodbe, katero ob pravem času lahko odpove, če ne pristane stranka na pravilne zahteve.

Consko predsedstvo je odobrilo v celoti kredite za zgraditev občinskega kopališča in tu se uresničuje tudi točka našega volilnega programa, za katero so se naši svetovalci dosledno zavzemali.

Od zadnji točki je povzel besedo tov. Raubar Viktor in obsojal dejstvo, da je občinska uprava brez vsakega vzroka odpustila od SELAD dva mladinca, ki sta sedaj brezposelna, ter mesto njiju zaposlila občinskega svetovalca Silvestra Skabarja. Omenil je tudi, da se govori po občini, da je občina za pevski nastop ob priliki blagoslovitve zvonov potrosila 25.000 lir ter da je ta denar šel verjetno v korist neke politične struje. Tu je občinski tajnik pokazal pobotnico omenjenih 25.000 lir in omenil, da ožji odbor po zakonu lahko potrosi do 250.000 lir ta. Gotovo pa je, da bi občinska uprava tega ne smela debrez odobritve občinskega svelati brez odobritve občinskega sveta.

Nato je povzel besedo tov. Guštin Veljko in pozval svetovalce SDZ, naj ne nasedajo titovskim vabam, ker jih bodo dovedli do tega, da bodo opustili tudi najosnovnejša načela demokracije in na dejstvo, da preti nevarnost, da jih titovci omrežijo s svojo nasilno diktaturo.

Miljski občinski svet proti razkosanju S.T.O.

Za razkosanje je glasoval samo titovski svetovalec Vatovec

V nedeljo se je sestal miljski občinski svet, ki je predvsem razpravljal o resoluciji, ki je bila na pobudo komunistične skupine svetovalcev, v kateri se občinski svet izraža proti razkosanju Svobodnega tržaškega ozemlja med Titom in De Gasperijem in zahteva združitev obeh con pod enotno civilno upravo, imenovano od Varnostnega sveta OZN ter odhod sedanje titovske in angloameriške vojaške uprave.

Kot je znano odpira ta predlog možnosti boljšega življenja in večje svobode vseh državljanov STO ter boljše pogoje borbe vseh strank za dokončno rešitev, ki se jim zdi najbolj primerna. Obenem bi bilo uresničenje tega predloga velik prispevek miru in bratskemu sožitju tu živečih narodov, ker bi izginila nevarna vojna baza, ki jo predstavlja Trst in z njo tudi strah našega ljudstva, da bi v primeru vojne postalo prva žrtev.

Zato bi moral vsak pošteno misleč človek pozdraviti ta predlog in ga brez pridržka odobriti. Temu pa ni tako. Prvi del resolucije, ki protestira proti razkosanju je bil odobren od vseh svetovalcev, z izjemo titovskega svetovalca, ki je s tem brez dvoma dokazal, da se strinja z razkosanjem in da ga kot «narodnjaka» nič ne briga, kaj bo s Slovenci cone A, če bi morali biti žrtovovani De Gasperiju. Pri glasovanju drugega dela resolucije, ki zahteva civilno upravo, so se titovcu pridružili svetovalci takozvanih italijanskih strank, ki so privlekli na dan svoje stare izgovore o Italiji in plebiscitu.

V sredo se je miljski občinski svet ponovno sestal in je na predlog župana sklenil, da odpošlje solidarnostno brzojavka poplavljencem iz severnih dežel ter izda letak z vabilom prebivalstvu, naj po svojih močeh pomaga prizadetim.

Poziv SHPZ za pomoč poplavljencem

Glavni odbor Slovensko hrvatske prosvetne zveze za STO, kot tolmač čustev članstva organizacije in vsega slovenskega in hrvatskega prebivalstva našega Ozemlja izraža sočustvovanje s prebivalstvom Holandije, Belgije in Velike Britanije, prizadetim po težkih nezgodah, neurjih in poplavah.

Kot je to storila ob priliki poplav v Italiji in snežnih zametov v Sloveniji, poziva vse Slovence in Hrvate STO, da dokažejo svojo solidarnost s prizadetim prebivalstvom in po svojih močeh prispevajo v denarju in blagu k olajšanju trpljenja prizadetih.

Poziva vsa včlanjena društva, naj aktivno sodelujejo pri nabiranju teh prispevkov.

Prispevki za kongres KP STO

Objavljamo prvi seznam prispevkov za kritje stroškov IV. kongresa Komunistične partije STO. Kot prva je prispevala sekcija Sv. Vida in sicer 15.000 lir; sledijo: tov. Coloniese Arrigo 1.000 lir, sekcijski komite pri Sv. Vidu 3.100 lir; člani 1. celice pristaniščnikov: Milocco 100, Sartoreto 100, Bieker 200, Buffolini 500, Barbis 300, Sinigoj 100, Sverko 200, Bussinelli 100, Romano 500, Sosič 200, N. N. 100; tov. Zdraule je nabral med skupino tovarišev 800 lir, tov. Godini pa 1.400 lir; Dušan 200, Pepi 200, Sain V. 250, Berlot B. 300, D. Giovannini 300.

Poleg tega so se do sedaj obvezali, da bodo prispevali naslednji: Sekcija Curiel 200 tisoč, Stara Mitnica 75.000, Sv. Jakob 150.000, ACEGAT 40.000, Sv. Vid 35.000 in Sv. Ivan 30 tisoč lir.

Sekcija Pončana se je obvezala, da bo prispevala v ta namen 75.000 lir, Škedenj 50 tisoč, Školjet 75.000, Magdalena 50.000, Sv. Ana 20.000, Kolonkovec 30.000, Sv. Alojz 20 tisoč in Podlonjer 20.000 lir.

(Nadaljevanje sledi)

Kulturna prireditev v Božiči...

Velika množica domačinov ... okoličanov je v nedeljo na... nila dvorano ljudskega do... kjer so zbora iz Elerjev in ... ljunca ter domača godba ... skrbeli za lep umetniški užit... V imenu SHPZ je pozdravil ... Gombač, ki je poudaril važn... prosvetnega dela in borbe za ... rodne pravice. Pozdrav je ... nesel tudi tov. Eler iz Eler... ki je bodril Božičane k nad... njemu delu za ljudsko kult... Ob tej priliki so bile članom ... tudi razdeljene izkaznice.

Konferenca pri Sv. Alojziju

V ponedeljek ob 20.30 bo ... Sv. Alojziju konferenca in ... bata o Vidalijevih predlo... glede Tržaškega ozemlja. ... voril bo tov. prof. Paolo Se...

Čestitke

Zvestima članoma novopo... čencema Francu Furlanu in ... žici Skrljevi iz Saleža pošilj... tem potom vaške demokrati... organizacije, celica KP STO ... PD «Rdeča zvezda» iskrene ... stitke, želeč jima mnogo sreč... zakonskem stanu. Čestitkam ... pridružuje tudi «Delo».

Zaradi pomanjkanja prost... bomo poročali o aretaciji sk... ne udbovskih agentov iz c... B v prihodnji številki. Za ... nes le toliko na zanje: Na u... od «zgoraj» so bili aretiranci ... puščeni na začasno svobodo. P... dani bodo rednemu civilnemu ... dišču.

LJUDSKA PROSVETA

Prireditev pri «Cebulcu»

Danes, v soboto, 7. februarja priredi PD «Cebulec» v svojem Prosvetnem domu pri Magdaleni kulturno prireditev z nastopom svoje dramske skupine, ki je naštudirala Nušičevo zabavno igro «Analfabet». Gostoval bo pevski zbor Sv. Ivan-Podlonjer, ki bo pod vodstvom tov. D. Pertota zapel nekaj lepih pesmi. Začetek ob 20. Magdalenci in okdličani, pridite!

Prešernova proslava v Trebčah

Prav tako danes, v soboto, 7. t. m. bo v Trebčah v Prosvetnem domu proslava obletnice smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Nastopila bosta domači pevski zbor in godba. O Prešernu bo govoril tov. Košuta, domači otroci pa bodo nastopili z najpomembnejšimi recitacijami. Začetek ob 20. uri.

Gostovanje v Trebčah

V Prosvetnem domu v Trebčah bo gostovalo jutri, v nedeljo 8. t. m. PD «Lonjer-Katinara» ter nastopilo s svojim bogatim sporedom. Dramska skupina bo uprizorila tridejanko «Povodni mož», pevski zbor pa bo pod vodstvom tov. Čoka, zapel svoje lepe pesmi. Presenečenje za Trebče bo obenem nastop novega lonjerskega mladinskega pevskega zbora, ki bo s tem doživel svoj krstni nastop. Obeta se torej zanimiva kulturna prireditev, na katero vabimo vse domačine in okoličane. Pozdravil bo za SHPZ tov. Kapelj. Začetek ob 16. uri.

Kulturna prireditev v Gabrovcu

V društveni dvorani v Gabrovcu bo jutri v nedeljo, 8. t. m. kulturna prireditev s sodelovanjem pevskega zbora «Salež-Zgonik-M. Repen» pod vodstvom tov. Miliča in dramske skupine iz Sv. Ivana, ki bo nastopila s šaljivo igro v treh dejanjih «Trije snubci». Gabrovčani, pridite in se boste zabavali ob veseli igri gostov. Tov. Pegan iz Saleža bo ob tej priliki pozdravil in govoril o pomenu slovenske ljudske prosvete. Začetek ob 16. uri.

Prešernova proslava v Boljuncu

Prosvetno društvo v Boljuncu, ki nosi ponosni naslov največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, bo proslavilo obletnico njegove smrti v četrtek, 12. t. m. v Sancinovi dvorani. Domači otroci bodo recitirali najlepša pesnikova dela in sledilo bo kratko priložnostno predavanje. Nastopila bosta domači pevski zbor pod vodstvom tov. Draga Žerjala in godba pod vodstvom Stanka Žerjala. Začetek ob 20 Udeležite se polnoštevilno!

«Ddeča kapica» na Opčinah

Prejšnjo nedeljo, 1. t. m. so nam openski najmlajši pod vodstvom tov. Stanke lepo prikazali pravljično tridejanko «Rdeča kapica». Igra je privabila obilo gledalcev, mlajših in starejših, ki so z zanimanjem sledili igri in petju Rdeče kapice in njene mamice, lovca in babice, volka zajčka, gobice in vseh, ki so pripomogli k lepemu uspehu igre. Vsi so bili prav zabavni ter lepo odigrali svoje vloge. Tudi oba baleta sta ugajala, posebno je navdušil tirolski, ki so ga na zahtevo morali ponoviti. Med dejanji je prijetno zabaval domači orkester pod vodstvom tov. Wernerja. Ob zaključku je bila v imenu nastopajočih prečitana protestna brzojavka proti obsodbi Rosenbergovih, kar so navzoči, ki so do kraja napolnili opensko dvorano, navdušeno odobrili.

TEDENSKE NOVICE

Sredi decembra je prejel 49-letni učitelj Antonio Viezzoli, ki stanuje na Školjetu, pismo, v katerem mu je njegov bivši gost Giotti sporočil naslednje:

«Dragi gospod, oprostite mi, če sem zlorabil vaše zaupanje in če sam vas oropal. Prilagam vam police od zlatnine, ki sem jo zastavil v mestni zastavljalnici. Vpisal sem se v tujsko legijo in odhajam. Oprostite mi... Mario

Začudeni Viezzoli je brž za tem pregledal svoje stanovanje in kaj kmalu ugotovil, da je iz njega izginilo vrednosti za okrog 230.000 lir. Zadevo je javil policiji. Kmalu za tem je bil Giotti aretiran in sicer v Bariju, od koder je doma. V četrtek ga je tržaško sodišče obsodilo na 6 mesecev zapora in na povrnitev stroškov.

*** V soboto je tržaška policija spravila na varno dva zlikovca in sicer Oresta Cobola in Renata Ciana. 28. januarja sta poskušala priti do plena sredi ulice Carducci, kar pa se jima ni posrečilo. Nista pa vedela, da ju bistro oko policije zasleduje. Naslednjega dne sta se z istim namenom uvrstila v vrsto ljudi pred trgovino «Tessilmoda», kjer sta posegla v žep neke ženice iz Dekanov ter ji hotela odnesti listnico. Ženica je začela kričati, nakar sta jo žeparja odkurila naglih nog. Kmalu za tem je oba prijela policija. Imela sta pač «pegolo».

*** V torek je tržaško prizivno sodišče ponovno razpravljalo o procesu proti ubijalcem istrskega begunca Juriševiča, ki je bil ubit pri Domju 19. novembra lanskega leta. Kot je znano sta omenjeni zločin izvršila agenta Udbe Mario Oio in Dante Pez, ki sedaj bivata v coni B. Zato ju je sodišče obsodilo na dosmrtno ječo. Prizivno sodišče je kazen spremenilo v 21 let ječe. Za udbovska ubijalce premila kazen.

*** V soboto popoldne je 21-letno Ano Milano iz ulice Capitolina nenadoma zalila slabost, medtem ko je bila v baru «Aquila» na Korzu Garibaldi. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je povedala, da je zaužila 20 veramonov in 8 ... balgin. Hotela se ja namreč ... strupiti zaradi družinskih razmer.

*** Policijski urad je sporočil, da so za en mesec zaprli gostilno nekega Rafaela Baučerja v ulici Romagna 30. Do tega je prišlo zato, ker so v lokalu igrali prepovedane igre.

V dneh od 29. januarja do ... februarja se je v tržaški občini rodilo 58 živih in 2 mrtva otroka, umrlo je 72 oseb; porok pa je bilo le 18.

Odgovorni urednik
RUDOLF BLAZIC (Biagi)
Založništvo «DELA»
Tiska tip. RIVA, Torrebianca
Dovoljenje AIS